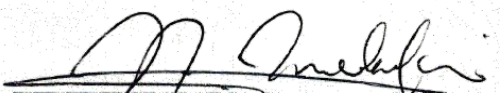

Η Ετήσια Εσωτερική Έκθεση του Τμήματος Φιλοσοφίας για το ακαδημαϊκό έτος 2022-23 συντάχθηκε από τον συντονιστή της ΟΜΕΑ και εγκρίθηκε από την ΟΜΕΑ του Τμήματος, που αποτελείται από τα παρακάτω μέλη ΔΕΠ:

- Ιωάννη Ζεϊμπέκη, Αναπληρωτή καθηγητή (συντονιστή ΟΜΕΑ)
- Μιχαήλ Παρούση, Αναπληρωτή καθηγητή (Πρόεδρο του Τμήματος)
- Γεωργία Σερμαμόγλου-Σουλμαΐδη, Αναπληρώτρια καθηγήτρια
- Μαρίτα Τάταρη, Αναπληρώτρια καθηγήτρια

Η ΟΜΕΑ δεν συνεπικουρείται. Δεν χρηματοδοτήθηκε υποστηρικτική ομάδα από το Πανεπιστήμιο Πατρών.

Ο Συντονιστής της ΟΜΕΑ

Ι. Ζεϊμπέκης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	4
B. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ.....	6
Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	9
Δ. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	22
Ε. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	29
ΣΤ. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	34
Ζ. ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.....	36
Η. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ Ή ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ	37
Θ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ.....	38
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ:	
ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΟ.ΔΙ.Π. (ΠΣΔΙΠ).....	42
ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	52

A. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας

Η ΟΜΕΑ συγκέντρωσε τα απαραίτητα στοιχεία για τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης συνεργαζόμενη με τα μέλη ΔΕΠ, το Διοικητικό προσωπικό και τους φοιτητές του Τμήματος Φιλοσοφίας. Συνεργάστηκε με τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας και την Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης του Πανεπιστημίου Πατρών:

1. για τη διενέργεια της αξιολόγησης των διδασκομένων μαθημάτων στο προπτυχιακό και το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών κατά το ακαδημαϊκό έτος 2022-23,
2. για τη συμπλήρωση και επεξεργασία των Απογραφικών Δελτίων για τα μέλη του Εκπαιδευτικού Προσωπικού, που αποτυπώνουν την ερευνητική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ για το ημερολογιακό έτος 2022,
3. για τη συμπλήρωση και επεξεργασία ερωτηματολογίων από τα μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ για κάθε ένα από τα μαθήματα του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών που δίδαξαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2022-23.

Στην έκθεση (α) παρουσιάζονται τα απογραφικά στοιχεία του τμήματος και (β) παρατίθενται οι Πίνακες Πληροφοριακού Συστήματος ΜΟ.ΔΙ.Π. (ΠΣΔΙΠ) και οι Συγκεντρωτικοί Πίνακες / Γενική εικόνα αποτίμησης διδακτικού έργου Τμήματος.

Για τη συλλογή των εμπειρικών δεδομένων και τη συγκριτική ανάλυση και επεξεργασία τους αξιοποιήθηκαν τα ακόλουθα εργαλεία / πηγές:

- Οδηγός Σπουδών του τμήματος για το ακαδημαϊκό 2022-23
- αρχείο της γραμματείας του τμήματος
- εγχειρίδιο συλλογής δεδομένων Ετήσιων Εσωτερικών Εκθέσεων των ακαδημαϊκών μονάδων του Πανεπιστημίου Πατρών (Έκδοση ΜΟ.ΔΙ.Π. Πανεπιστημίου Πατρών)
- ερωτηματολόγια Αξιολόγησης των Μαθημάτων
- απογραφικά δελτία μαθημάτων και διδασκόντων
- πρακτικά συνεδριάσεων του Τμήματος Φιλοσοφίας
- ανακοινώσεις και εκδηλώσεις του τμήματος όπως αποτυπώθηκαν από τους πίνακες ανακοινώσεων και τις ηλεκτρονικές σελίδες του ιστότοπου του τμήματος
- κανονισμοί λειτουργίας του ΠΠΣ και ΠΜΣ
- ιστοσελίδες μαθημάτων και η ηλεκτρονική εκπαιδευτική πλατφόρμα του Τμήματος και του Πανεπιστημίου

- συζητήσεις των μελών της ΟΜΕΑ
- προφορικά στοιχεία από συζητήσεις με μέλη ΔΕΠ του τμήματος, προσωπικό της Γραμματείας και μέλη της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Έρευνας καθώς και της Διεύθυνσης Μηχανοργάνωσης και Δικτύων του Πανεπιστημίου Πατρών.

Σύνθεση της ΟΜΕΑ

Η 138η Γ.Σ. του Τμήματος Φιλοσοφίας (2.18.23) όρισε ως μέλη της ΟΜΕΑ του Τμήματος τα ακόλουθα μέλη ΔΕΠ:

Ιωάννη Ζεϊμπέκη, Αναπληρωτή καθηγητή (συντονιστή ΟΜΕΑ)

Μιχαήλ Παρούση, Αναπληρωτή καθηγητή

Γεωργία Σερμαμόγλου-Σουλμαΐδη, Αναπληρώτρια καθηγήτρια

Μαρίτα Τάταρη, Αναπληρώτρια καθηγήτρια

B. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

B1. Η Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Το τμήμα Φιλοσοφίας ανήκει στη Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών, η οποία ιδρύθηκε στις 16.6.1989 και σε αυτήν εντάχθηκαν τα εξής τμήματα με το αντίστοιχο έτος ίδρύσεως: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, 1983, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, 1983 (μετονομάστηκε σε Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία), Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, 1989, Τμήμα Φιλολογίας, 1994, Τμήμα Φιλοσοφίας, 1999.

B2. Κτήρια και χώροι διδασκαλίας

Το Τμήμα Φιλοσοφίας δεν διαθέτει ενιαίο κτήριο. Του έχουν παραχωρηθεί τρία κτήρια εξ ολοκλήρου, τα Κ22, Κ25, και πρόσφατα το Κ21. Του έχουν παραχωρηθεί εν μέρει το κτήριο Κ35, που στεγάζει και εγκαταστάσεις του ΤΕΕΑΠΗ, και από το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022, χώροι στο Κτήριο Β (Ισόγειο).

Το κτήριο Κ21 παραχωρήθηκε στο Τμήμα τον Ιούνιο του 2014 και το 2016 εγκαταστάθηκαν πέντε νέα γραφεία, ένα αμφιθέατρο εξοπλισμένο για υπολογιστή και προβολέα και μια αίθουσα συνεδριάσεων με προβολέα. Στα κτήρια Κ22, Κ25 και Κ35 στεγάζονται η Τμηματική Βιβλιοθήκη 120 τ.μ., αίθουσα διαλέξεων και σεμιναρίων του μεταπτυχιακού προγράμματος 45 τ.μ. και γραφεία (Κ25), αίθουσα συνεδριάσεων 40 τ.μ. και γραφεία (Κ22), Υπολογιστικό Κέντρο 65 τ.μ. (με 22 θέσεις, αντίστοιχο αριθμό υπολογιστών και διαδραστικό πίνακα για τις ανάγκες εργαστηριακών μαθημάτων) και γραφεία διδασκόντων (Κ35).

Στο Κτήριο Β (Ισόγειο) μετά από ανακαίνιση στεγάζονται από το 2022-23 πέντε γραφεία διδασκόντων, μικρές αίθουσες για ομάδες εργασίας και μια μεγάλη αίθουσα χωρητικότητας 50+ ατόμων για μικρά συνέδρια, workshops, κτλ.

Από το φθινόπωρο του 2023 στεγάζεται εδώ το Εργαστήριο Αρχαίας Ελληνικής και Λατινικής Φιλοσοφικής Γραμματείας «Λίνος Μπενάκης» και η βιβλιοθήκη του Λίνου Μπενάκη, η οποία δωρήθηκε στο Τμήμα Φιλοσοφίας.

Τα κτήρια και οι αίθουσες διδασκαλίας, κατά κανόνα, προσφάτως, με πρόσβαση για άτομα με ειδικές ανάγκες, παρουσιάζουν συχνά προβλήματα συντήρησης και θέρμανσης. Αρκετές φορές προστίθενται δυσκολίες δικτυακής σύνδεσης λόγω έκτακτων καιρικών φαινομένων (ειδικά στο Κ35 όπου η δικτυακή σύνδεση κατά καιρούς παρουσιάζει αστάθεια), όπως και διαρροές στο Κ22 οι οποίες επισκευάστηκαν εν μέρει το 2019. Στα γραφεία του Ισογείου του Κτηρίου Β δεν υπάρχει ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο, όπως και στην ΑΠ3.

Στο Τμήμα έχουν παραχωρηθεί για τις ανάγκες των μαθημάτων οι εξής χώροι διδασκαλίας (σε μεγάλη απόσταση από τις βασικές εγκαταστάσεις όπου βρίσκονται η Γραμματεία και η Βιβλιοθήκη):

3 αμφιθέατρα της Πολυτεχνικής, χωρητικότητας περίπου 100 θέσεων το καθένα, 1 μεγάλη αίθουσα του Τμήματος Χημείας, χωρητικότητας περίπου 160 θέσεων, και 2 μικρές αίθουσες, 30-50 ατόμων, όπου γίνονται σεμιναριακά μαθήματα.

Λόγω των αυξανόμενων αναγκών συνδιδασκαλίας μαθημάτων με άλλα Τμήματα της Σχολής, είχε αναφερθεί σε έγγραφο προς το Πανεπιστήμιο ότι επείγει να διαμορφωθεί και να διατεθεί μία μεγάλη αίθουσα διδασκαλίας και εξετάσεων για 250 φοιτητές. Το 2022-23 χρησιμοποιήθηκαν για υποχρεωτικά μαθήματα και εξετάσεις το αμφιθέατρο ΑΑ στο κτήριο της Πρυτανείας και ένα αμφιθέατρο της ΒΥΠ.

B3. Προσωπικό

Διοικητικό προσωπικό

Το 2022-23, εργάζονταν στο Τμήμα η Γραμματέας, 2 άτομα στη Γραμματεία και 1 άτομο στη Βιβλιοθήκη. Η αναλογία διοικητικών υπαλλήλων της γραμματείας προς φοιτητές/τριες ήταν 1/380. Το 2022-23, η αναλογία υπαλλήλων στην Τμηματική βιβλιοθήκη προς φοιτητές/τριες ήταν 1/720, η αναλογία διοικητικού προσωπικού προς μέλη ΔΕΠ 4/13. Η Βιβλιοθήκη στελεχώθηκε για μερικές ώρες κάθε εβδομάδα από μεταπτυχιακούς υπότροφους.

Μέλη ΔΕΠ

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2022-23 υπηρέτησαν στο τμήμα 13 μέλη ΔΕΠ και 5 μέλη ΕΔΙΠ. Η κατανομή των ΔΕΠ σε βαθμίδες παρουσιάζεται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1

Κατανομή μελών ΔΕΠ σε βαθμίδες

Βαθμίδα	Αριθμός	Ποσοστό
Καθηγητή	1	7,7%
Αναπληρωτή Καθηγητή	5	38,5%
Επίκουρου Καθηγητή	7	53,8%
ΣΥΝΟΛΟ	13	

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2022-23 δίδαξαν στο Τμήμα 2 διδάσκοντες, κάτοχοι δ.δ., με συμβάσεις Π.Δ. 407/80 και 4 διδάσκοντες με συμβάσεις έργου στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την απόκτηση ακαδημαϊκής διδακτικής εμπειρίας.

B4. Φοιτητές

Ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών του τμήματος, για το προπτυχιακό επίπεδο σπουδών για το έτος αναφοράς, είναι 1239 φοιτητές/τριες, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι επί πτυχίω φοιτητές. Η αναλογία μελών ΔΕΠ προς φοιτητές, κατά το έτος αναφοράς, είναι 1/95. Ο αριθμός των εισαχθέντων φοιτητών του Τμήματος παρουσιάζεται στον Πίνακα 2 με ανάλυση ως προς τη διαδικασία εισαγωγής τους. Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών κατά το ακαδημαϊκό έτος 2022-23 φοιτούσαν 28 φοιτητές/τριες. Ο αριθμός των υποψηφίων διδασκτόρων ήταν 24.

Πίνακας 2

Νεοεισαχθέντες φοιτητές σε προπτυχιακό επίπεδο σπουδών

	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018
Εισαγωγικές Εξετάσεις	162	171	172	176	172	166
Μετεγγραφές (εισορές προς το Τμήμα)	10	19	25	27	8	3
Μετεγγραφές (εισορές προς άλλα Τμήματα)	25	22	36	30	26	12
Κατατακτήριες εξετάσεις (πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	6	4	4	4	8	18
Άλλες Κατηγορίες	1	1	1	1	2	1
Εισαχθέντες ν.4610/2019	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	154	173	166	178	164	176
Σύνολο (Άνδρες)	31	40	41	56	0	0
Σύνολο (Γυναίκες)	123	133	125	122	0	0
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	0	0	0	0	0

Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Γ1. Παλαιό και νέο ΠΠΣ

Κατά το έτος 2022-23 λειτούργησαν μεταβατικά δύο ΠΠΣ: αυτό που τέθηκε σε ισχύ το 2013-14 (οι στόχοι του οποίου αναλύθηκαν στην ΕΕΕ 2014-15, στην 4ετή έκθεση και στον φάκελο της Εξωτερικής Αξιολόγησης), και αυτό που τέθηκε σε ισχύ το 2021-22. Το νέο ΠΠΣ εισάγει επιμέρους τροποποιήσεις στο παλαιό ΠΠΣ, ωστόσο τα δύο προγράμματα διέπονται από τις ίδιες αρχές και την ίδια δομή (βλ. ενότητα Γ3 για τη σύγκριση των δύο προγραμμάτων).

Γ2. Κατηγορίες μαθημάτων

A1, B, Γ2 και Δ: τρίωρα μαθήματα. Αντιστοιχούν σε 3 διδακτικές μονάδες και σε 5 μονάδες ECTS.

A2 και A3: τρίωρα μαθήματα με τρίωρα υποχρεωτικά πρακτικά εργαστήρια (κατηγ. E2). Αντιστοιχούν σε 7 διδακτικές μονάδες και 15 μονάδες ECTS.

Γ1: τρίωρα εργαστήρια. Αντιστοιχούν σε 3 διδακτικές μονάδες και 10 μονάδες ECTS. Κατηγορία μαθημάτων E1: δίωρο, υποχρεωτικό πρακτικό εργαστήριο πληροφορικής. Αντιστοιχεί σε 2 διδακτικές μονάδες και 5 μονάδες ECTS.

ΣΤ1: Η διπλωματική εργασία υποκαθιστά τρία κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας (μαθήματα κατηγορίας Γ2). Απαιτεί προετοιμασία κατ'ελάχιστον ενός εξαμήνου. Αντιστοιχεί σε 9 διδακτικές μονάδες και 15 μονάδες ECTS.

ΣΤ3: Η Πρακτική άσκηση υποκαθιστά ένα μάθημα κατηγορίας Γ2. Αντιστοιχεί σε 3 διδακτικές μονάδες και 5 μονάδες ECTS.

Ακολουθούν περιγραφές της κάθε κατηγορίας και της λογικής με την οποία εισήχθη στο ΠΠΣ.

A1 Πανεπιστημιακές παραδόσεις. Στόχος των μαθημάτων αυτών είναι ο φοιτητής να αποκτήσει την απαραίτητη βασική στοιχείωση και βασικό προσανατολισμό στο πεδίο της φιλοσοφίας. Θεματικά τα μαθήματα αυτά έχουν ορισθεί ώστε α) να δίνουν μια επαρκή εποπτεία για τους πλέον κομβικούς σταθμούς της ιστορίας της φιλοσοφίας, β) να οδηγούν τον φοιτητή έως και τις σύγχρονες φιλοσοφικές τάσεις και γ) να τον προσανατολίζουν στους βασικότερους κλάδους της φιλοσοφίας.

A2 Επεξεργασία φιλοσοφικών θεμάτων. Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την επιστημονική προσέγγιση, ανάλυση, επεξεργασία και παρουσίαση φιλοσοφικών θεματικών. Για το σκοπό αυτό, το συγκεκριμένο μάθημα εστιάζει στην συζήτηση ενός επιμέρους φιλοσοφικού ζητήματος, το οποίο μελετάται συστηματικά βάσει επιλεγμένης βιβλιογραφίας. Το μάθημα συνοδεύεται από υποχρεωτικό πρακτικό εργαστήριο (βλ. πιο κάτω). (Για

τους φοιτητές με έτος εισαγωγής μετά το 2011/12 η επιτυχής παρακολούθηση του μαθήματος Επεξεργασίας Φιλοσοφικών Θεμάτων (μάθημα+εργαστήριο) είναι προαπαιτούμενο για την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας.)

A3 Μαθήματα Λογικής. Τα μαθήματα αυτά θεωρούνται μαθήματα προπαιδείας για την φιλοσοφική ανάλυση και την ορθολογική οικοδόμηση φιλοσοφικών επιχειρημάτων και της σκέψης γενικότερα. Ταυτόχρονα εισάγουν στον φιλοσοφικό κλάδο της λογικής. Το μάθημα συνοδεύεται από υποχρεωτικό πρακτικό εργαστήριο (βλ. πιο κάτω). Η βαθμολόγηση της επίδοσης των φοιτητών στο μάθημα της λογικής προκύπτει από συμπηφισμό του βαθμού στο κυρίως μάθημα και στο εργαστήριο.

Υποχρεωτικά μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων. Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να παρακολουθήσουν τρία (3) υποχρεωτικά μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων, τα οποία προσφέρονται από το ίδιο το Τμήμα ή από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών. Τα μαθήματα αυτά είναι: Παιδαγωγικά Ι, Παιδαγωγικά ΙΙ, Αρχαία Ελληνική Λογοτεχνία. Τα μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων υποχρεωτικά και υποχρεωτικά κατ'επιλογήν (βλ. πιο κάτω) προεκτείνουν το περιεχόμενο των σπουδών προς την κατεύθυνση των επιστημονικών κλάδων που συμπεριλαμβάνει το επαγγελματικό προφίλ το οποίο κατοχυρώνουν οι σπουδές φιλοσοφίας στην ελληνική Μέση Εκπαίδευση. Αντιστοιχούν σε γνωστικά αντικείμενα που υπάγονται στον κλάδο ΠΕ02 των εκπαιδευτικών Μέσης Εκπαίδευσης, καθώς και σε μαθήματα παιδαγωγικής. Στόχος των μαθημάτων αυτών είναι η εξασφάλιση τυπικών προϋποθέσεων παιδαγωγικής κατάρτισης αφ'ενός, και αφ'ετέρου η στοιχείωση των φοιτητών φιλοσοφίας στα περιεχόμενα και την μεθοδολογία των επιστημονικών αυτών κλάδων σε βασικό επίπεδο.

G1 Εργαστήρια Ανάγνωσης Φιλοσοφικών Κειμένων. Ο χαρακτήρας των μαθημάτων είναι εργαστηριακός με κύριο στόχο την μεθοδολογική κατάρτιση των φοιτητών για μια αυτοδύναμη, επιστημονικά δόκιμη προσέγγιση πρωτογενών φιλοσοφικών κειμένων και την εξάσκησή τους στις απαραίτητες για τον σκοπό αυτόν πρακτικές και δεξιότητες: (α) οι φοιτητές ασκούνται πρακτικά, βάσει επιλεγμένων κειμένων, στην ανάλυση του φιλοσοφικού λόγου, στον προσδιορισμό του περιεχομένου των φιλοσοφικών εννοιών του κειμένου, στην δυνατότητα διάκρισης, ανασυγκρότησης και αποτίμησης της εξηγητικής δύναμης των επιχειρημάτων του και στην κατανόηση των φιλοσοφικών θέσεων που διατυπώνονται σε αυτό. Στο πλαίσιο αυτό εμπεδώνουν πρακτικά την σημασία κρίσιμων για μια δόκιμη φιλοσοφική ερμηνεία παραγόντων όπως είναι η ενδοκειμενική και διακειμενική συνοχή, η ιστορικότητα των κειμένων και των θεωριών, οι θεωρητικές αναφορές και διαθεωρητικές σχέσεις κλπ. (β) οι φοιτητές ασκούνται πρακτικά στην χρήση και αξιοποίηση των διαθέσιμων για τους σκοπούς του μαθήματος υποστηρικτικού επιστημονικού υλικού, όπως είναι ειδικά έργα αναφοράς, φιλοσοφικά λεξικά, ιστορικά γλωσσικά λεξικά, ευρετήρια, ηλεκτρονικές πηγές, χρήση της βιβλιοθήκης καθώς και επιλεγμένη βασική βιβλιογραφία για την άντληση της απαιτούμενης πληροφορίας. (γ) Εν τέλει οι φοιτητές μαθαίνουν να εξάγουν φιλοσοφική

γνώση από πρωτογενές υλικό και ασκούνται στην ανάπτυξη γραπτού επιστημονικού φιλοσοφικού λόγου.

Κανονισμός Εργαστηρίων ΑΦΚ. Στα Εργαστήρια Ανάγνωσης Φιλοσοφικών Κειμένων η παρακολούθηση των μαθημάτων, η κατ' οίκον προετοιμασία των φοιτητών και η παρουσίαση εργασιών στις συνεδριάσεις του μαθήματος είναι υποχρεωτική. Ο/η φοιτητής/ήτρια δεν επιτρέπεται να απουσιάσει πάνω από τρεις (3) φορές από τις συνεδριάσεις του μαθήματος, και σε περίπτωση περισσοτέρων των τριών απουσιών ο/η φοιτητής/τρια δεν μπορεί να βαθμολογηθεί στο μάθημα αυτό. Η βαθμολόγηση της επίδοσης των φοιτητών γίνεται με την παράδοση εργασιών εντός διδακτικής διαδικασίας και με τελική δοκιμασία δεξιοτήτων ή αποκλειστικά με την παράδοση γραπτών εργασιών. Οι φοιτητές/τριες επιλέγουν υποχρεωτικά ένα μάθημα από κάθε ομάδα Εργαστηρίων Ανάγνωσης Φιλοσοφικών Κειμένων και έχουν δικαίωμα να επιλέξουν άλλο μάθημα της ομάδας σε περίπτωση που δεν επιτύχουν τους στόχους του μαθήματος (δεν περάσουν το μάθημα στην κανονική και την επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου) κατά την επόμενη δήλωση του μαθήματος.

Γ2 Κατ' επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας (παραδόσεις ή σεμινάρια) 3ου και 4ου έτους. Τα μαθήματα αυτά προσφέρονται στους τριτοετείς και τεταρτοετείς φοιτητές. Σκοπό έχουν να επιτρέψουν στον/την φοιτητή/τρια να επεκταθεί σε πεδία ή/και να εμβαθύνει σε φιλοσοφικά ζητήματα σύμφωνα με τα ειδικότερα ενδιαφέροντά του. Θεματικά, τα μαθήματα αυτά καλύπτουν σημαντικούς σταθμούς της ιστορίας της φιλοσοφίας καθώς και κεντρικά ζητήματα της συστηματικής φιλοσοφίας, που ολοκληρώνουν το πρόγραμμα των προπτυχιακών σπουδών. Ο/Η ώριμος/η φοιτητής/ήτρια 3^{ου} και 4^{ου} έτους έχει εδώ την δυνατότητα να δώσει τις δικές του/της εμφάσεις διαμορφώνοντας το ιδιαίτερό του/της επιστημονικό προφίλ. Τα κατ' επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας 3^{ου} και 4^{ου} έτους μπορούν να προσφέρονται είτε με την μορφή πανεπιστημιακών παραδόσεων είτε με την μορφή σεμιναριακών μαθημάτων. Συνολικά οι φοιτητές/τριες είναι υποχρεωμένοι/ες να παρακολουθήσουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους δεκατρία (13) μαθήματα από αυτήν την υποκατηγορία μαθημάτων.

Προαπαιτήση. Οι φοιτητές/τριες μπορούν να δηλώσουν κατ' επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας 3ου και 4ου έτους μόνο εάν έχουν ήδη εξετασθεί επιτυχώς σε πέντε (5) από τα δεκατρία (13) υποχρεωτικά φιλοσοφικά μαθήματα των τεσσάρων (4) πρώτων εξαμήνων σπουδών. Για τους/τις από κατατακτήριες εξετάσεις φοιτητές/ήτριες προαπαιτείται επιτυχία σε τέσσερα (4) υποχρεωτικά μαθήματα φιλοσοφίας Α' έως Δ' εξαμήνου για να μπορούν να δηλώσουν κατ' επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας.

Σεμινάρια. Τα σεμινάρια αποτελούν ειδική κατηγορία των κατ' επιλογήν μαθημάτων φιλοσοφίας. Για την παρακολούθησή τους εγγράφονται κατ' ανώτατο όριο δεκαπέντε (15) φοιτητές/τριες με την εξής διαδικασία: κατά την περίοδο των εξετάσεων (Σεπτεμβρίου ή Φεβρουαρίου, ανάλογα με το εξάμηνο στο οποίο προσφέρεται το μάθημα), οι φοιτητές/τριες δηλώνουν το ενδιαφέρον τους να συμμετάσχουν στο σεμινάριο και γίνονται αποδεκτοί/ές ή μη μετά από προσωπική συνέντευξη με

τον διδάσκοντα/την διδάσκουσα (ο οποίος/η οποία λαμβάνει υπόψη του/της τη δυνατότητα χρήσης ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας, την επίδοση στα μαθήματα και ιδιαίτερα στα συναφή με το θέμα του σεμιναρίου ή σε προαπαιτούμενα, τα οποία ορίζει για το σεμινάριο, τη χρήση Η/Υ κ.ο.κ.). Κατά την έναρξη του εξαμήνου ο/η διδάσκων/ουσα καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος κατάλογο με τους/τις φοιτητές/τριες που έγιναν δεκτοί να συμμετάσχουν στο σεμινάριο. Η επίδοση του/της φοιτητή/τριας στα σεμιναριακά μαθήματα αξιολογείται βάσει γραπτής εργασίας έκτασης περίπου 4.000 λέξεων, η οποία παρουσιάζεται υποχρεωτικά στο σεμινάριο και παραδίδεται σε τελική μορφή κατά την περίοδο των εξετάσεων. Στα σεμινάρια η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική: για να παραδώσουν εργασία οι φοιτητές/τριες, δεν πρέπει να έχουν απουσιάσει από περισσότερες από τρεις (3) συνεδριάσεις του μαθήματος.

ο Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων. Πέραν των τριών υποχρεωτικών μαθημάτων άλλων επιστημονικών πεδίων (βλ. πιο πάνω) οι φοιτητές/τριες οφείλουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους να παρακολουθήσουν υποχρεωτικά ακόμη έξι (6) μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων κατ' επιλογήν. Κατ' αυτόν τον τρόπο οι φοιτητές/τριες μπορούν να δημιουργήσουν κατά τα επιστημονικά ενδιαφέροντά τους ή τον επαγγελματικό τους σχεδιασμό πεδία ισχυρότερης εστίασης και ειδίκευσης επικεντρώνοντας τις επιλογές τους σε συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα του κλάδου ΠΕ02 ή να συνδυάσουν τις επιλογές αυτών των αντικειμένων με τα μαθήματα φιλοσοφίας ή να πλαισιώσουν τις φιλοσοφικές τους σπουδές με συναφή πεδία και γενικά να διαμορφώσουν και να ολοκληρώσουν εξατομικευμένα τις σπουδές τους. Στα μαθήματα αυτά συγκαταλέγονται ισοδύναμα και μαθήματα ξένης γλώσσας. Οι φοιτητές/τριες επιλέγουν από έναν κατάλογο μαθημάτων, τα οποία προσφέρονται από το ίδιο το Τμήμα ή από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών καταναμεημένα σε εξάμηνα σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών.

E1 Εργαστήριο πληροφορικής στις ανθρωπιστικές επιστήμες. Το εργαστήριο πληροφορικής έχει ως σκοπό να εξασκήσει τους/τις φοιτητές/τριες στην χρήση νέων τεχνολογιών ως πρακτικών απαραίτητων εργαλείων για τις σπουδές αλλά και την επιστήμη τους. Στα πλαίσια του εργαστηρίου οι φοιτητές/τριες θα εξοικειωθούν με εργαλεία που χρησιμοποιούνται (α) για την έρευνα στο πεδίο των ανθρωπιστικών επιστημών και (β) για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της. Σε σχέση με το (α) οι φοιτητές/τριες θα ασκηθούν στη χρήση μηχανών αναζήτησης και διαχείρισης βιβλιογραφίας, στην αναζήτηση σε βάσεις δεδομένων φιλοσοφικών κειμένων, στην εύρεση και αξιολόγηση διαδικτυακών πηγών. Σε σχέση με το (β) οι φοιτητές/τριες θα ασκηθούν στη χρήση κειμενογράφου, προετοιμασία παρουσιάσεων με διαφάνειες, στην κατασκευή εννοιικών χαρτών, και άλλα εργαλεία παρουσίασης. Το Εργαστήριο Πληροφορικής έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα και αντιστοιχεί σε διδακτικές μονάδες για την απόκτηση του πτυχίου. Για το μάθημα αυτό δεν προβλέπονται επαναληπτικές εξετάσεις.

E1 Εργαστήρια συναρτώμενα με υποχρεωτικά μαθήματα φιλοσοφίας. Τα εργαστήρια που συνοδεύουν υποχρεωτικά μαθήματα φιλοσοφίας ανήκουν στην κατηγορία των υποχρεωτικών πρακτικών εργαστηρίων του προγράμματος σπουδών και είναι τα εργαστήρια «Επεξεργασίας Φιλοσοφικών Θεμάτων» και «Λογικής». Είναι μαθήματα πρακτικής εμπέδωσης γνώσεων και διδασκαλίας δεξιοτήτων που εξαρτώνται θεματικά από το ομώνυμο μάθημα και αποτελούν ενιαία

διδασκτική ενότητα με αυτό. Υπεύθυνος της ενιαίας διδασκτικής ενότητας (του «μαθήματος») είναι ο διδάσκων του υποχρεωτικού μαθήματος, ο οποίος καθορίζει σε συνεργασία με τον διδάσκοντα του εργαστηρίου την θεματική και το περιεχόμενο του εργαστηρίου. Η παρακολούθηση των εργαστηρίων είναι υποχρεωτική, δηλαδή δεν επιτρέπεται η απουσία σε περισσότερα από τρία (3) μαθήματα του εργαστηρίου και δεν βαθμολογούνται φοιτητές που υπερβαίνουν τον αριθμό των τριών απουσιών. Για τα εργαστηριακά μαθήματα δεν προβλέπονται επαναληπτικές εξετάσεις. Η επίδοση των φοιτητών στα συναρτώμενα εργαστήρια συνυπολογίζεται μαζί με την επίδοσή τους στο κυρίως μάθημα για τον τελικό βαθμό του μαθήματος, σε ποσοστό που καθορίζεται για το κάθε εργαστήριο ξεχωριστά. Ο/Η υπεύθυνος/η του εργαστηρίου αξιολογεί με δική του ευθύνη τις επιδόσεις των φοιτητών/τριών και παραδίδει την αξιολόγησή του/της σε υπογεγραμμένο πίνακα στον υπεύθυνο του ενιαίου μαθήματος. Ο/Η υπεύθυνος/η του μαθήματος εκδίδει και υπογράφει το τελικό βαθμολόγιο, επισυνάπτοντας απαραίτητως τους υπογεγραμμένους πίνακες των επί μέρους βαθμολογήσεων στην εξέταση του μαθήματος και στο εργαστήριο. Ο βαθμός του εργαστηρίου σε περίπτωση επιτυχίας ισχύει και για την επόμενη εξεταστική. Εντούτοις, αποτυχία στο μάθημα (βαθμός κάτω του 5) σε όλες τις εξεταστικές περιόδους της ακαδημαϊκής χρονιάς που δηλώνεται, συνεπάγεται επανάληψη και του εργαστηρίου.

Εργαστήριο Λογικής. Το εργαστήριο Λογικής κατ' αντιστοιχίαν προς την ύλη του μαθήματος προσφέρει την πρακτική εξάσκηση και εμπέδωση των εννοιών του μαθήματος μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, λύσεων προβλημάτων και συχνών δοκιμασιών, στις οποίες υποχρεωτικά συμμετέχουν όλοι οι φοιτητές/τριες ανά ομάδες.

Εργαστήριο Επεξεργασίας Φιλοσοφικών Θεμάτων. Στόχος του εργαστηρίου είναι αφ' ενός η πρακτική εξάσκηση του φοιτητή σε μικρές ομάδες στην μελέτη, κατανόηση και γραπτή παρουσίαση επιστημονικής φιλοσοφικής βιβλιογραφίας, συναφούς με την θεματική του κυρίως μαθήματος, με την καθοδήγηση και την υποστήριξη υπεύθυνου για το εργαστήριο ειδικού διδακτικού προσωπικού. Επί πλέον ο/η φοιτητής/τρια διδάσκεται και εξασκείται σε επιστημονικές τεχνικές (π.χ. βιβλιογραφική έρευνα) καθώς και στις μορφολογικές προδιαγραφές της συγγραφής επιστημονικής εργασίας.

ΣΤ1 Διπλωματική εργασία. Επόπτης/τρια διπλωματικής εργασίας (ΔΕ): η ΔΕ εποπτεύεται από ένα διδάσκοντα (μέλος ΔΕΠ του Τμήματος ή Έκτακτο Εκπαιδευτικό Προσωπικό). Εφόσον το θέμα της εργασίας είναι διεπιστημονικό, επιτρέπεται να οριστεί και δεύτερος επόπτης (εκτός Τμήματος αλλά εντός του Παν/μίου Πατρών). Οι διδάσκοντες μπορούν να αναλαμβάνουν ανά ακαδημαϊκό έτος την παρακολούθηση έως πέντε (5) ΔΕ. Προϋποθέσεις ανάθεσης ΔΕ: Η ανάληψη της εποπτείας μιας ΔΕ εναπόκειται στην διακριτική ευχέρεια του διδάσκοντος. Ελάχιστοι όροι, ωστόσο, για την εκπόνηση μιας ΔΕ είναι οι εξής: χρήση ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας, χρήση Η/Υ κλπ. **Προαπαιτήσεις:** Για τους/τις φοιτητές/τριες έτους εισαγωγής πριν από το 2011/12: Βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης του φροντιστηρίου εκπόνησης επιστημονικής εργασίας. Το φροντιστήριο αυτό αντιστοιχείται για τους/τις φοιτητές/τριες αυτής της κατηγορίας με το εργαστήριο επεξεργασίας φιλοσοφικών θεμάτων, για την επιτυχή παρακολούθηση του οποίου λαμβάνουν σχετική βεβαίωση. Για όλους τους/τις φοιτητές/ήτριες με έτος εισαγωγής μετά το 2011/12: Επιτυχής εξέταση στο

μάθημα «Επεξεργασία φιλοσοφικών θεμάτων» βάσει στοιχείων της καρτέλας του/της φοιτητή/ήτριας. **Χρόνος δήλωσης ΔΕ:** Η ΔΕ ανατίθεται το νωρίτερο στο ΣΤ' εξάμηνο σπουδών με σχετική αίτηση που κατατίθεται από τον/την φοιτητή/ήτρια στην γραμματεία υπογεγραμμένη από τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/ήτρια και η διάρκεια προετοιμασίας της είναι κατ' ελάχιστον έξι μήνες, δηλαδή δεν επιτρέπεται να υποβάλλεται προς κρίση σε διάστημα μικρότερο των έξι μηνών από τη στιγμή της κατάθεσης της σχετικής αίτησης στην Γραμματεία. Οι φοιτητές/ήτριες καλούνται να εκφράζουν την πρόθεσή τους για εκπόνηση ΔΕ κατά το ΣΤ' εξάμηνο, ώστε να έχουν επαρκή χρόνο για την ολοκλήρωσή της. Αφού έχουν τη σύμφωνη γνώμη ενός/μίας διδάσκοντα/ουσας, οφείλουν να καταθέσουν στη Γραμματεία σχετική αίτηση. **Εξέταση ΔΕ:** Η ΔΕ εξετάζεται από τον/την επόπτη/πτρια και έναν/μία επιπλέον διδάσκοντα/ουσα. Η εξέταση ανακοινώνεται στο Τμήμα μια εβδομάδα νωρίτερα και είναι δημόσια. Για όλους/ες τους/τις φοιτητές/τριες με έτος εισαγωγής από το 2006-07 και εξής η διπλωματική εργασία αντιστοιχείται προς και αντικαθιστά τρία (3) κατ' επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας 3ου και 4ου έτους και ισοδυναμεί με 9 δ.μ. και 15 μονάδες ECTS. Για τους/τις εισαχθέντες/χθείσες των ακαδημαϊκών ετών 1999-2000 έως 2005-2006 η διπλωματική εργασία αντιστοιχείται και αντικαθιστά δύο (2) κατ' επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας 3ου και 4ου έτους και ένα (1) κατ' επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα άλλων επιστημονικών πεδίων 3ου και 4ου έτους.

ΣΤ 2 Φροντιστηριακά μαθήματα και ασκήσεις. Για ορισμένα μαθήματα του ΠΠΣ, ιδιαίτερα για μαθήματα του τύπου των πανεπιστημιακών παραδόσεων, μπορεί να προβλεφθούν ειδικά φροντιστηριακά μαθήματα και ασκήσεις. Τα μαθήματα αυτά σκοπό έχουν την διδακτική ενίσχυση του μαθήματος για την καλύτερη εξασφάλιση των μαθησιακών αποτελεσμάτων μέσω μιας στενότερης διδακτικής υποστήριξης των φοιτητών/τριών σε μικρές ομάδες. Μπορούν να διδαχθούν είτε από μέλη ΔΕΠ, είτε από μέλη έκτακτου εκπαιδευτικού προσωπικού, είτε από μέλη ΕΔΙΠ, είτε από μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες ιδιαίτερα του Β' κύκλου σπουδών.

Γ3. Δομή του ΠΠΣ

Το νέο ΠΠΣ, σε μεταβατική εφαρμογή από το 2021-22, διατηρεί τις αρχές και τη δομή του παλαιού (οι στόχοι του οποίου αναλύθηκαν στην ΕΕΕ 2014-15, στην 4ετή έκθεση και στον φάκελο της Εξωτερικής αξιολόγησης), εισάγοντας τροποποιήσεις και βελτιώσεις.

Το **παλαιό** ΠΠΣ Φιλοσοφίας αναπτύσσεται σε οκτώ εξάμηνα σπουδών. Περιλαμβάνει 42 μαθήματα για την απόκτηση πτυχίου που αντιστοιχούν σε 133 διδακτικές μονάδες και 240 ECTS ισοκατανεμημένες στα οκτώ εξάμηνα (30 ECTS/εξάμηνο). Τα μαθήματα περιλαμβάνουν 17 υποχρεωτικά μαθήματα φιλοσοφίας, 13 μαθήματα φιλοσοφίας επιλογής, 3 υποχρεωτικά μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων και 7 υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων.

Το **νέο** ΠΠΣ Φιλοσοφίας αναπτύσσεται σε οκτώ εξάμηνα σπουδών. Περιλαμβάνει 44 μαθήματα για την απόκτηση πτυχίου που αντιστοιχούν σε 133 διδακτικές μονάδες και 240 ECTS ισοκατανεμημένες στα οκτώ εξάμηνα (30 ECTS/εξάμηνο). Τα μαθήματα περιλαμβάνουν 24 υποχρεωτικά μαθήματα και 20 επιλογής. Από τα 20 μαθήματα επιλογής, 15 είναι μαθήματα φιλοσοφίας και 5 μαθήματα άλλων

επιστημονικών πεδίων. Από τα 44 μαθήματα, 35 είναι μαθήματα φιλοσοφίας και 9 μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων.

Βασικοί λόγοι και αρχές που διέπουν την αναμόρφωση αυτή είναι: (α) η εισαγωγή ορισμένων απαραίτητων εισαγωγικών μαθημάτων στο 1ο έτος σπουδών, (β) η ορθολογική προσαρμογή του προγράμματος στις ανάγκες των φοιτητών και των φοιτητριών που εισάγονται στο τμήμα μας, (γ) η συγκέντρωση των ελεύθερων επιλογών φιλοσοφίας στα δύο τελευταία εξάμηνα των σπουδών (Ζ & Η), (δ) ο εξορθολογισμός της κατανομής πιστωτικών διδακτικών μονάδων (ECTS), περιορίζοντας τις διαθέσιμες μονάδες σε κάποια μαθήματα (όπως η Επεξεργασία Φιλοσοφικών Θεμάτων ή η Εισαγωγή στη Φιλοσοφία), κι εξοικονομώντας έτσι μονάδες για κάποιο επιπλέον μάθημα (π.χ. Βυζαντινή ή Μεσαιωνική Φιλοσοφία).

Διατηρείται η αναλογία φιλοσοφικών και μη-φιλοσοφικών μαθημάτων και η αναλογία υποχρεωτικών μαθημάτων και μαθημάτων επιλογής. Επίσης λαμβάνεται υπόψη η κατανομή των πόρων που διαθέτει το Τμήμα για να υποστηρίξει το Πρόγραμμα Σπουδών. Για τους λόγους αυτούς το εύρος της αναμόρφωσης είναι περιορισμένο.

Η επιλογή σχετικά με τα σημεία (α), (β) και (γ) πιο πάνω εδράζεται στο ακόλουθο σκεπτικό:

(α) Σαφέστερη και ορθολογικά προσανατολισμένη εισαγωγή των φοιτητών-φοιτητριών στις σπουδές φιλοσοφίας. Προτείνουμε γι' αυτόν το λόγο δύο μαθήματα εισαγωγής στη φιλοσοφία: το πρώτο θα καλύπτει θέματα θεωρητικής φιλοσοφίας (μεταφυσικής και γνωσιοθεωρίας) ενώ το δεύτερο θα καλύπτει θέματα πρακτικής φιλοσοφίας (πολιτικής και ηθικής φιλοσοφίας). Τα μαθήματα λειτουργούν ως μαθήματα προσανατολισμού στις φιλοσοφικές σπουδές και θα προσφέρουν στους/στις φοιτητές/ήτριές μας βασικές γνώσεις, απαραίτητες για την παρακολούθηση των ειδικότερων μαθημάτων στα επόμενα εξάμηνα των σπουδών τους. Ταυτόχρονα μετακινούμε τα εργαστήρια ανάγνωσης φιλοσοφικών κειμένων [ΕΑΦΚ I & II] νωρίτερα στα εξάμηνα σπουδών (Α και Γ αντίστοιχα). Αυτή η αλλαγή θα εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/ήτριες από την αρχή στο πνεύμα με το οποίο μελετάμε τα φιλοσοφικά κείμενα, ενώ θα ενισχύσει νωρίτερα τις απαραίτητες δεξιότητες για αυτήν τη μελέτη.

(β) Εξορθολογισμός της ακολουθίας των μαθημάτων από το ένα εξάμηνο στο επόμενο και μια ακολουθία που θα αντανάκλα την ωριμότητα των φοιτητών και φοιτητριών σε σχέση με τη δυσκολία και τις απαιτήσεις των μαθημάτων. Έτσι μετακινούνται το μάθημα της Λογικής πλησιέστερα στο μάθημα της φιλοσοφίας της Γλώσσας (Γ' εξάμηνο) και το υποχρεωτικό μάθημα για τον Καντ στο Ε' εξάμηνο (μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων Νεώτερης γνωσιοθεωρίας-μεταφυσικής).

(γ) Οι φοιτητές μπορούν να κερδίσουν περισσότερα από τα μαθήματα ελεύθερης επιλογής στην πιο ώριμη φάση των σπουδών τους. Η διδασκαλία των υποχρεωτικών μαθημάτων θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί πριν το τελευταίο έτος των σπουδών, εφόσον τουλάχιστον τα υποχρεωτικά μαθήματα είναι μαθήματα που προαπαιτούνται (ουσιαστικά, αν και όχι τυπικά) για την γόνιμη εμπλοκή με ειδικότερα αντικείμενα και περιοχές της φιλοσοφίας στα μαθήματα επιλογής.

Για την εξυπηρέτηση του (β) αποφασίσαμε: (β.1) Εισαγωγή των μαθημάτων επιλογής φιλοσοφίας νωρίτερα στο πρόγραμμα σπουδών στο μέτρο των δυνατοτήτων μας. (β.2) Μέριμνα και πληρέστερη καθοδήγηση στους/στις διδάσκοντες/διδάσκουσες των κρίσιμων μαθημάτων/εργαστηρίων (α) ΕΑΦΚ I: Αρχαία Φιλοσοφία, ΕΑΦΚ II: Νεώτερη Φιλοσοφία, (β) Επεξεργασία Φιλ. Θεμάτων, (γ) Εισαγωγή στη Φιλοσοφία I & II, (δ) Εργαστήριο Πληροφορικής, με σαφέστερο καθορισμό των στόχων των μαθημάτων και με μια ενδεικτική λίστα θεμάτων ή κειμένων που θα μπορούσε να ακολουθηθεί. Κριτήριό μας για αυτές τις επιλογές είναι τι υπάρχει διαθέσιμο στην ελληνόφωνη βιβλιογραφία.

Τα δύο μαθήματα κειμένων μετακινήθηκαν ένα έτος νωρίτερα. Καταρτίστηκε μία λίστα κειμένων κατάλληλων για διδασκαλία τόσο στο μάθημα ΕΑΦΚ I: Αρχαία Φιλοσοφία όσο και στο μάθημα ΕΑΦΚ II: Νεώτερη φιλοσοφία.

Το μάθημα Καντ μετακινήθηκε ένα εξάμηνο αργότερα. Οι απαιτήσεις του μαθήματος δικαιολογούν αυτήν τη μεταβολή. Αντίστροφα το μάθημα Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική II τοποθετήθηκε σε αμέσως προηγούμενο εξάμηνο από εκείνο του Καντ.

Για να εισαγάγουμε ένα δεύτερο μάθημα Εισαγωγής στη Φιλοσοφία με θέματα που αφορούν την Πρακτική Φιλοσοφία (Β εξάμηνο), καταργήθηκε το μάθημα Αρχαία Ελληνική και Πολιτική Φιλοσοφία. Έτσι θα έχουμε δυο μαθήματα εισαγωγής στη φιλοσοφία, ένα σε κάθε εξάμηνο του Α' έτους. Τα μαθήματα αυτά είναι θεματικά (όπως διδάχθηκαν τα 2018-2020 οι εισαγωγές στη φιλοσοφία) και διδάσκονται από ένα σύνολο διδασκόντων (με μέγιστο αριθμό 3 διδάσκοντες) οι οποίοι θα μπορούν να αλλάζουν από το ένα έτος στο επόμενο ώστε να επιμερίζεται και ο φόρτος εργασίας αντιστοίχως. Επιπλέον προτείνουμε έναν αριθμό θεμάτων κατάλληλων για αυτόν το σκοπό (με βάση τι είναι διαθέσιμο και στην ελληνόφωνη βιβλιογραφία).

Τα ECTS της Λογικής μειώθηκαν σε 10 (από 15) και το μάθημα μετακινήθηκε ένα έτος αργότερα (Γ εξάμηνο) για λόγους που έχουν να κάνουν με τη δυσκολία και τις απαιτήσεις του μαθήματος αλλά και την στενότερη σύνδεσή του με τη Φιλοσοφία της Γλώσσας η οποία ακολουθεί στο Δ.

Μειώθηκαν τα ECTS της Επεξεργασίας Φιλοσοφικών Κειμένων (από 15) σε 10 και προστέθηκε νέο εισαγωγικό μάθημα στη Βυζαντινή και Μεσαιωνική Φιλοσοφία.

Η σύγχρονη πρακτική φιλοσοφία και η σύγχρονη πολιτική φιλοσοφία χωρίστηκαν στα δύο. Αυτό σηματοδοτεί μια ενίσχυση της σύγχρονης πρακτικής φιλοσοφίας. Η αλλαγή αυτή αντανακλά και το γεγονός ότι έχουν αυξηθεί τα μέλη ΔΕΠ του τμήματος τα οποία ειδικεύονται στη σύγχρονη πρακτική φιλοσοφία.

Τέλος, άλλαξε η κατανομή των μαθημάτων επιλογής, με τον κύριο όγκο τους να μεταφέρεται στο τελευταίο έτος των σπουδών.

Γ4. Αναλυτικό Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών**Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ**

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδακτικές Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικά μαθήματα Φιλοσοφίας (ΥΠΟ)			
1	Νεότερη πόλιτική φιλοσοφία	3	5
2	Εισαγωγή στη φιλοσοφία Ι	3	5
3	Αρχαία Φιλοσοφία. Εργαστηριό αναγνώσης φιλοσόφικων κειμένων	3	10
4	Τεχνολογίες πληροφόρησης για τις ανθρωπιστικές επιστήμες	3	5
Υποχρεωτικό μάθημα άλλου επιστημονικού πεδίου (ΥΑΕΠ)			
4	Παιδαγωγικά Ι	3	5
			Σύνολο 30

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικά μαθήματα Φιλοσοφίας (ΥΠΟ)			
1	Εισαγωγή στη φιλοσοφία ΙΙ	3	5
2	Πλατων	3	5
3	Νεότερη γνωσιόθεωρία-μεταφυσική Ι	3	5
4	Λογική (και Εργαστηριό)	5	10
Υποχρεωτικό μάθημα άλλου επιστημονικού πεδίου (ΥΑΕΠ)			
5	Παιδαγωγικά ΙΙ	3	5
			Σύνολο 30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικά μαθήματα Φιλοσοφίας (ΥΠΟ)			
1	Αριστοτέλης	3	5
2	Νεότερη ηθική φιλοσοφία	3	5
3	Νεότερη Φιλοσοφία. Εργαστηριό αναγνώσης φιλοσόφικων κειμένων	3	10
Μαθήματα επιλογής άλλων επιστημονικών πεδίων (ΕΑΕΠ)			
4	Επιλογή ενός μαθημάτων άλλου επιστημονικού πεδίου	3	5
5	Επιλογή ενός μαθημάτων άλλου επιστημονικού πεδίου	3	5
			Σύνολο 30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδ.	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικά μαθήματα Φιλοσοφίας (ΥΠΟ)			
1	Μεσαιωνική φιλοσοφία	3	5
2	Νεότερη γνωσιόθεωρία-μεταφυσική ΙΙ	3	5
3	Φιλοσοφία της γλωσσας	3	5
4	Επεξεργασία Φιλοσόφικων Θεμάτων Εργαστηριό επεξεργασίας φιλοσόφικων θεμάτων	4 3	10
5	Μαθημα αλλού επιστημονικού πεδίου	3	5
			Σύνολο 30

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

α/α	Τίτλος μαθήματος	Δ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικά μαθήματα Φιλοσοφίας (ΥΠΟ)			
1	Συγχρόνη ηθική φιλοσοφία	3	5
2	Καντ	3	5
3	Αναλυτική γνωσιολογία	3	5
Μαθήματα επιλογής Φιλοσοφίας (ΕΠΙ)			
4	Μαθημα επιλογής φιλοσοφίας	3	5
5	Μαθημα επιλογής φιλοσοφίας	3	5
Μάθημα επιλογής άλλου επιστημονικού πεδίου (ΕΑΕΠ)			
6	Αρχαία ελληνική γραμματεία και γλωσσα I Ή Αρχαία ελληνική γραμματεία και γλωσσα II	3	5
			Σύνολο 30

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	ECTS
Υποχρεωτικά μαθήματα Φιλοσοφίας (ΥΠΟ)			
1	Συγχρόνη Πόλιτική φιλοσοφία	3	5
2	Αισθητική	3	5
3	Φιλοσοφία 19 ^{ου} - 20 ^{ου} αι.	3	5
Μαθήματα επιλογής Φιλοσοφίας (ΕΠΙ)			
4	Μαθημα Φιλοσοφίας	3	5
5	Μαθημα Φιλοσοφίας	3	5
Υποχρεωτικό μάθημα άλλου επιστημονικού πεδίου			
6	Αρχαία ελληνική λόγότεχνια	3	5
			Σύνολο 30

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ (I)

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	ECTS
Μαθήματα επιλογής Φιλοσοφίας (ΕΠΙ)			
1	Μαθημα Φιλόσοφιας	3	5
2	Μαθημα Φιλόσοφιας	3	5
3	Μαθημα Φιλόσοφιας	3	5
4	Μαθημα Φιλόσοφιας	3	5
5	Μαθημα Φιλόσοφιας	3	5
Μάθημα επιλογής άλλου επιστημονικού πεδίου (ΕΑΕΠ)			
6	Μαθημα από αλλό επιστ. πεδίο ή Πρακ. Άσκηση	3	5
			Σύνολο 30

Εναλλακτικό Πρόγραμμα Μαθημάτων Ζ' Εξαμήνου (II)

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Μάθημα επιλογής Φιλοσοφίας (ΕΠΙ)			
1	Μαθημα Φιλόσοφιας	3	5
2	Μαθημα Φιλόσοφιας	3	5
Διπλωματική εργασία Φιλοσοφίας (δηλώνεται μόνο μια φορά, ή στο 7^ο, ή στο 8^ο εξάμηνο, εναλλακτικά στη θέση τριών μαθημάτων επιλογής Φιλοσοφίας του αντίστοιχου εξαμήνου)			
3	Διπλωματική εργασία	9	15
Μάθημα επιλογής άλλων επιστημονικών πεδίων (ΕΑΕΠ)			
4	Μαθημα από αλλό επιστημονικό πεδίο Ή Πρακτική Άσκηση	3	5
			Σύνολο 30

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ (I)

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Μαθήματα επιλογής Φιλοσοφίας (ΕΠΙ)			
1	Μαθημα Φιλόσοφίας	3	5
2	Μαθημα Φιλόσοφίας	3	5
3	Μαθημα Φιλόσοφίας	3	5
4	Μαθημα Φιλόσοφίας	3	5
5	Μαθημα Φιλόσοφίας	3	5
6	Μαθημα Φιλόσοφίας	3	5
			Σύνολο 30

Εναλλακτικό Πρόγραμμα Μαθημάτων Η' Εξαμήνου (II)

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Μάθημα επιλογής Φιλοσοφίας (ΕΠΙ)			
1	Μαθημα Φιλόσοφίας	3	5
2	Μαθημα Φιλόσοφίας	3	5
3	Μαθημα Φιλόσοφίας	3	5
Διπλωματική εργασία Φιλοσοφίας (δηλώνεται μόνο μια φορά, ή στο 7^ο, ή στο 8^ο εξάμηνο, εναλλακτικά στη θέση τριών μαθημάτων επιλογής Φιλοσοφίας του αντίστοιχου εξαμήνου)			
4	Διπλωματική εργασία	9	15
			Σύνολο 30

Δ. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Δ1. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Το τμήμα παρέχει σπουδές μεταπτυχιακού επιπέδου σε επίπεδο Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (ΜΔΕ) και σε επίπεδο Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ). Η εφαρμογή προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών ξεκίνησε το ακαδημαϊκό έτος 2007 - 2008 (Υπουργική Απόφαση με αριθ. Β/1548, 23/10/2006 για την οργάνωση και λειτουργία ΠΜΣ στο Τμήμα Φιλοσοφίας), με το ΠΜΣ «**Θεωρητική και Πρακτική Φιλοσοφία**». Το 2014, το ΜΠΣ προσαρμόστηκε στις νέες διατάξεις του νόμου και επανιδρύθηκε (ΦΕΚ 3030/2014 τ. β'). Προκηρύσσεται κάθε δύο χρόνια για ένα διετή κύκλο (τελευταία προκήρυξη το 2021). Περιγράφεται πιο λεπτομερώς στην ενότητα Δ2.

Από το ακαδ. έτος 2023-24, το Τμήμα Φιλοσοφίας θα είναι επισπεύδον τμήμα για το ΠΜΣ «**MA in Greek and Chinese Civilizations. A comparative approach**». Πρόκειται για αγγλόφωνο Διακρατικό και Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών σε συνεργασία με το Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, και το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης και σε συνεργασία με: School of History and Culture, Southwest University (Chongqing, China). Σκοπός του ΔΔΠΜΣ θα είναι η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης στο επιστημονικό πεδίο του ελληνικού και κινεζικού πολιτισμού (με έμφαση στην αρχαία φιλοσοφία σε όλο το ιστορικό και θεματικό εύρος της) και με άξονα τη συγκριτική τους προσέγγιση. Το ΔΔΠΜΣ θα οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στον «Ελληνικό και κινεζικό πολιτισμό» (MA in Greek and Chinese Civilizations. A comparative approach) μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών. Το πρόγραμμα θα είναι διετές: 1ος χρόνος σπουδών στο Southwest University, 2ος χρόνος σπουδών στο Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών. Για πλήρη περιγραφή του προγράμματος, βλ. <https://magr-cn.philosophy.upatras.gr/>.

Από το ακαδ. έτος 2023-24, το Τμήμα Φιλοσοφίας θα συμμετέχει σε διοικητικό και επιστημονικό επίπεδο στο ΠΜΣ «**The Athens MA in Ancient Philosophy**». Πρόκειται για εντατικό αγγλόφωνο Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) που έχει ιδρυθεί με συνεργασία των εξής Τμημάτων: Το Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης του ΕΚΠΑ, το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του ΑΠΘ, το Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών και το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης. Μέλη του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών μετέχουν τόσο στη διοίκηση του ΜΠΠ όσο και ως διδάσκοντες/διδάσκουσες. **Σκοπός:** Το Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) στην Αρχαία Φιλοσοφία «The Athens MA in Ancient Philosophy» έχει ως αντικείμενο την Αρχαία Φιλοσοφία σε ολόκληρο το ιστορικό και θεματικό της εύρος. Σκοπός του ΔΠΜΣ είναι η παροχή

σπουδών εμβάθυνσης και η υψηλού επιπέδου κατάρτιση και εξειδίκευση μεταπτυχιακών φοιτητών στα επιμέρους πεδία του γνωστικού αντικείμενου «Αρχαία Φιλοσοφία», τόσο για τις ανάγκες της φιλοσοφικής έρευνας στα εν λόγω πεδία, όσο και για τις ανάγκες της εκπαίδευσης. Το πρόγραμμα διαρκεί 3 εξάμηνα και η έδρα των μαθημάτων είναι η Αθήνα. Για πλήρη περιγραφή του προγράμματος, βλ. <https://athensma.phs.uoa.gr/>.

Δ2. ΠΜΣ «Θεωρητική και Πρακτική Φιλοσοφία»

Η εισαγωγή στο ΠΜΣ «Θεωρητική και Πρακτική Φιλοσοφία» είναι ανταγωνιστική, με 85% της μοριοδότησης να προέρχεται από τη βαθμολογία σε γραπτή εξέταση εισαγωγής. Το ΠΜΣ έχει διετή διάρκεια και ΜΔΕ σε δύο κατευθύνσεις: (α) Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική, (β) Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία. Οι φοιτητές/ήτριες παρακολουθούν κατά το πρώτο έτος σπουδών ένα κοινό πρόγραμμα μαθημάτων, πριν επιλέξουν κατεύθυνση. Το δεύτερο έτος παρακολουθούν αποκλειστικά μαθήματα ειδίκευσης. Οι σπουδές ολοκληρώνονται με την συγγραφή και παρουσίαση διπλωματικής εργασίας στην κατεύθυνση ειδίκευσής τους. Το πρόγραμμα προσανατολίζεται και στις δύο κατευθύνσεις προς τη σύγχρονη φιλοσοφία (αναλυτικής και ηπειρωτικής παράδοσης), τη φιλοσοφία 18^{ου}-19^{ου} αιώνα, καθώς και την αρχαία ελληνική φιλοσοφία. Απευθύνεται α) σε πτυχιούχους φιλοσοφίας που επιθυμούν να εμβαθύνουν ερευνητικά και να εξειδικεύσουν την φιλοσοφική τους κατάρτιση, β) σε πτυχιούχους άλλων ακαδημαϊκών κατευθύνσεων με ενδιαφέρον για θεμελιώδη φιλοσοφικά ζητήματα σχετικά προς τα επιστημονικά τους πεδία και γ) σε εκπαιδευτικούς της Μ.Ε. που επιθυμούν μια εμπειριστατωμένη επιμόρφωση στην φιλοσοφία.

Ο Κανονισμός Λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) του Τμήματος Φιλοσοφίας εξειδικεύει και συμπληρώνει τις διατάξεις της Υπουργικής Απόφασης με αρ.175429/Β7 (ΦΕΚ 3030/10-11-2014) για τη νέα οργάνωση και λειτουργία ΠΜΣ στο Τμήμα Φιλοσοφίας. Εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης (ΓΣΕΣ) του Τμήματος Φιλοσοφίας και μπορεί να αναθεωρείται ανά έτος, μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής (ΣΕ) του ΠΜΣ. Το ΠΜΣ «Θεωρητική και Πρακτική Φιλοσοφία» αποσκοπεί στην ανάπτυξη της έρευνας στη Φιλοσοφία καθώς και στην εκπαίδευση πτυχιούχων στο επιστημονικό αυτό πεδίο. Απονέμει Μ.Δ.Ε. στις κατευθύνσεις *Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική και Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία*.

Πλήρης περιγραφή του προγράμματος: <https://philosophy.upatras.gr/metaptychiaka/domi-spoudon>

Κανονισμός: https://philosophy.upatras.gr/wp-content/uploads/sites/63/2021/02/FEK_2019_2645.pdf

Στο ΜΠΣ προβλέπονται δέκα (10) μαθήματα κορμού κοινά για όλες τις κατευθύνσεις. Από αυτά επιλέγονται τα τέσσερα, τα οποία οι φοιτητές/ήτριες παρακολουθούν κατά το πρώτο έτος σπουδών (Α' και Β' εξάμηνο). Στο δεύτερο έτος σπουδών (Γ' και Δ' εξάμηνο) οι φοιτητές/ήτριες παρακολουθούν τα τρία μαθήματα της κατεύθυνσης που επέλεξαν. Προσφέρεται κάθε φορά επαρκής αριθμός μαθημάτων του πίνακα που ακολουθεί. Οι φοιτητές/ήτριες οργανώνουν την παρακολούθηση των μαθημάτων κορμού και κατεύθυνσης σύμφωνα με την κατανομή σε εξάμηνα που υποδεικνύεται στον ακόλουθο πίνακα.

	A' ΕΞΑΜΗΝΟ	ECTS
Οι φοιτητές επιλέγουν δύο μαθήματα:		2 x 15
1.	Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής I	
2.	Θέματα Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας I	
3.	Θέματα Φιλοσοφίας της Επιστήμης I	
4.	Θέματα Φιλοσοφίας της Γλώσσας και του Νου I	
5.	Θέματα Φιλοσοφίας της Τέχνης I	

	B' ΕΞΑΜΗΝΟ	ECTS
Οι φοιτητές επιλέγουν δύο μαθήματα:		2 x 15
1.	Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής II	
2.	Θέματα Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας II	
3.	Θέματα Φιλοσοφίας της Επιστήμης II	
4.	Θέματα Φιλοσοφίας της Γλώσσας και του Νου II	
5.	Θέματα Φιλοσοφίας της Τέχνης II	

Κατεύθυνση Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική

	Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	ECTS
Οι φοιτητές επιλέγουν δύο μαθήματα:		2 x 15
1.	Γνωσιοθεωρία I	
2.	Μεταφυσική I	
3.	Ειδικά θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής I	
4.	Αισθητική	
5.	Φιλοσοφία του Νου	
6.	Φιλοσοφία της Γλώσσας	
7.	Φιλοσοφία της Τέχνης I	
8.	Πρακτική Άσκηση I	

	Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	ECTS
Οι φοιτητές επιλέγουν ένα μάθημα:		10
1.	Γνωσιοθεωρία II	
2.	Μεταφυσική II	
3.	Ειδικά θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής II	
4.	Φιλοσοφία της Τέχνης II	
5.	Φιλοσοφία της Επιστήμης	
6.	Πρακτική Άσκηση II	
Υποχρεωτικά μαθήματα:		
7.	Σεμινάριο Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας	2
8.	Διπλωματική Εργασία	18

Κατεύθυνση Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία

	Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	ECTS
Οι φοιτητές επιλέγουν δύο μαθήματα:		2 x 15
1. Ηθική Φιλοσοφία Ι		
2. Ηθική Φιλοσοφία ΙΙ		
3. Πολιτική Φιλοσοφία Ι		
4. Πολιτική Φιλοσοφία ΙΙ		
5. Σχέσεις Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας		
6. Φιλοσοφία του Δικαίου		
7. Φιλοσοφία της Τέχνης Ι		
8. Πρακτική Άσκηση Ι		
Σύνολο		30 ECTS

	Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	ECTS
Οι φοιτητές επιλέγουν ένα μάθημα:		10
1. Ηθική Φιλοσοφία ΙΙΙ		
2. Κοινωνική Φιλοσοφία Ι		
3. Πολιτική Φιλοσοφία ΙΙΙ		
4. Φιλοσοφία της Τέχνης ΙΙ		
5. Κοινωνική Φιλοσοφία ΙΙ		
6. Πρακτική Άσκηση ΙΙ		
Υποχρεωτικά μαθήματα:		
7. Σεμινάριο Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας		2
8. Διπλωματική Εργασία		18
Σύνολο		30 ECTS

Δ3. Διδακτορικό Δίπλωμα

Ο Β' κύκλος μεταπτυχιακών σπουδών οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ). Διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2083/92 (άρθρο 12, παράγραφος 5) και την Υπουργική Απόφαση Έγκρισης του ΠΜΣ. Η διάρκεια σπουδών για την απόκτηση του ΔΔ είναι το ελάχιστον τρία (3) έτη, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 της Υπουργικής Απόφασης. Σε περίπτωση σοβαρού λόγου, ο/η υποψήφιος/φια διδάκτορας μπορεί να ζητήσει αναστολή της εκπόνησης της διδακτορικής του/της διατριβής για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με το άρθρο 7. Η ΔΔ πρέπει να είναι πρωτότυπη ερευνητική εργασία, να περιλαμβάνει αξιολογικά ερευνητικά συμπεράσματα και να περιέχει στοιχεί-α που προάγουν την επιστήμη.

Εγγραφή στον Β΄ κύκλο Μεταπτυχιακών Σπουδών

Για την εγγραφή στο Β΄ κύκλο Μεταπτυχιακών Σπουδών και την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής, οι υποψήφιοι πρέπει να πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

1. Να είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών πανεπιστημιακού ιδρύματος της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (για τους τελευταίους είναι απαραίτητη η αναγνώριση του τίτλου αυτού από το ΔΟΑΤΑΠ/ΔΙΚΑΤΣΑ), που αφορά στο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ (φιλοσοφία) ή σε συγγενές αντικείμενο.
2. Να γίνουν δεκτοί από κάποιο μέλος ΔΕΠ του Τμήματος, το οποίο δεν μπορεί να ανήκει στη βαθμίδα του Λέκτορα, το οποίο δέχεται να αναλάβει την επίβλεψη και την καθοδήγησή τους.
3. Να υποβάλλουν στη ΓΣΕΣ τεκμηριωμένη έκθεση του ερευνητικού σχεδίου που πρόκειται να πραγματοποιήσουν.
4. Η ΓΣΕΣ εγκρίνει ή όχι το παραπάνω ερευνητικό σχέδιο και αποφασίζει εάν θα επιτρέψει στον/ην εν λόγω υποψήφιο/α την εγγραφή του/της στο Β΄ κύκλο σπουδών. Ορίζει τα τρία μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής (Ν. 2083/1992, άρθρο 12, παρ. 5), ένα εκ των οποίων είναι το μέλος ΔΕΠ που αναφέρεται παραπάνω στην §2 και το οποίο αναλαμβάνει την καθοδήγηση του υποψηφίου ως κατεξοχήν επιβλέπων/ουσα. Σε περίπτωση υποψηφίου, του οποίου το ΜΔΕ δεν αφορά στο γνωστικό πεδίο της φιλοσοφίας αλλά σε συγγενές αντικείμενο η Γ.Σ.Ε.Σ. δύναται, κατόπιν σχετικής εισήγησης της Σ.Ε. σε συνεργασία με τον/την επιβλέποντα/πουσα, να ορίσει έως πέντε (5) μαθήματα που προσφέρονται από το Τμήμα, τα οποία υποχρεούται να παρακολουθήσει με επιτυχία ο/η υποψήφιος/α κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων ετών εκπόνησης της ΔΔ.

Εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και απονομή ΔΔ

1. Η διαδικασία εκπόνησης διδακτορικής διατριβής (δδ) και ο έλεγχος προόδου του υποψηφίου διδάκτορα είναι ευθύνη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και κυρίως του επιβλέποντα. Το αργότερο σε ένα μήνα από την ημερομηνία αποδοχής του υποψηφίου και τον ορισμό της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, η επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα συντάσσει πρωτόκολλο με τον ακριβή τίτλο της δδ, το οποίο κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος. Τροποποίηση του θέματος της δδ μέσα στην ίδια γνωστική περιοχή μπορεί να γίνει με απόφαση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, η οποία, σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα, συντάσσει πρωτόκολλο με τον ακριβή τίτλο του νέου θέματος και το καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος. Αλλαγή του θέματος της δδ και καθορισμός νέου σε διαφορετικό γνωστικό πεδίο μπορεί να γίνει μόνο ύστερα από αίτηση του υποψηφίου, κατάθεση νέας ερευνητικής πρότασης, με τη σύμφωνη γνώμη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και μετά από απόφαση της ΓΣΕΣ. Στην περίπτωση αυτή ορίζεται από την ΓΣΕΣ νέα τριμελής συμβουλευτική επιτροπή η οποία, σε συνεργασία με τον/την υποψήφιο/α διδάκτορα, συντάσσει πρωτόκολλο με τον ακριβή τίτλο του νέου θέματος. Στην

τελευταία αυτή περίπτωση ο ελάχιστος χρόνος εκπόνησης της διατριβής προσμετράται από την ημερομηνία ορισμού του νέου θέματος.

2. Κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής, ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας συνεργάζεται ανελλιπώς με τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και κυρίως με τον/την επιβλέποντα/πουσα καθηγητή/ήτρια. Στην πορεία της ερευνητικής του δραστηριότητας παρουσιάζει την εργασία του στο «Ερευνητικό Σεμινάριο Διδασκόντων» του Τμήματος.
3. Η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή σε συνεργασία με τον/την υποψήφιο/α διδάκτορα υποβάλλει ετήσια έκθεση προόδου στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος. Η έκθεση, υπογεγραμμένη από τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής και τον/την υποψήφιο/α, κατατίθεται στην γραμματεία του ΠΜΣ κατά το τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους από τον ορισμό της συμβουλευτικής επιτροπής και πάντως όχι αργότερα από τις 30 Σεπτεμβρίου του εκάστοτε νέου ακαδημαϊκού έτους. Αν η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή δεν έχει καταθέσει έκθεση προόδου εντός της ανωτέρω οριζόμενης προθεσμίας, η πρόοδος της ερευνητικής εργασίας του/της υποψηφίου/ήφιας θεωρείται μη ικανοποιητική. Η περίπτωση εξετάζεται από την Γ.Σ.Ε.Σ. βάσει εισήγησης της συντονιστικής επιτροπής με το ερώτημα της διαγραφής του/της υποψηφίου από τις καταστάσεις υποψηφίων διδακτόρων του Β΄ κύκλου του ΠΜΣ του Τμήματος.
4. Με την ολοκλήρωση του ερευνητικού του/της έργου, ο/η υποψήφιος/α καταθέτει στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή πλήρες αντίγραφο της ερευνητικής του/της εργασίας. Η επιτροπή αξιολογεί την εργασία του/της υποψηφίου/ήφιας και αποφασίζει το εάν έχει ολοκληρωθεί η δδ, ή υποδεικνύει στον/ην υποψήφιο/α να προβεί σε προσθήκες, τροποποιήσεις ή βελτιωτικές παρεμβάσεις στην εργασία του/της και να την υποβάλει εκ νέου σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
5. Η κατάθεση της δδ από τον/την υποψήφιο/α, προκειμένου να ακολουθήσει η προβλεπόμενη εξέταση, γίνεται με την προϋπόθεση ότι η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή έχει αξιολογήσει το ερευνητικό έργο του/της υποψηφίου ως επαρκές σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Μετά την έγκριση της τελικής μορφής της από την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή, η δδ υποβάλλεται στη ΓΣΕΣ, με σχετική εισήγηση της τριμελούς επιτροπής πλήρως αιτιολογημένη και τεκμηριωμένη. Στην εισήγηση αυτή πρέπει να υπάρχει και επισήμανση των σημείων εκείνων της διατριβής που είναι πρωτότυπα και συμβάλλουν στην προαγωγή της επιστήμης.
6. Η ΓΣΕΣ, ύστερα από εισήγηση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, ορίζει την επταμελή εξεταστική επιτροπή, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 12 του Νόμου 2083/92 όπως αυτές έχουν τροποποιηθεί μεταγενέστερα, για την αξιολόγηση και την τελική κρίση της διατριβής μετά και από προφορική εξέταση του/της υποψηφίου διδάκτορα. Στην επταμελή εξεταστική επιτροπή μετέχουν και τα τρία μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής. Η δδ στην τελική της μορφή θα πρέπει να αποστέλλεται από τη Γραμματεία στην επταμελή εξεταστική επιτροπή τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν την ημερομηνία υποστήριξης της δδ.
7. Η διατριβή υποστηρίζεται δημόσια σε τόπο και χρόνο που έχει οριστεί οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες νωρίτερα. Η πρόσκληση κοινοποιείται στον/ην υποψήφιο/α διδάκτορα, στα μέλη της

εξεταστικής επιτροπής και στα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Στην προφορική εξέταση μπορούν να παρευρίσκονται και άτομα εκτός πανεπιστημίου.

8. Ο/Η υποψήφιος/α διδάκτορας παρουσιάζει τη διατριβή του/της σε χρόνο που δεν υπερβαίνει τα 40 λεπτά. Αναλύει το περιεχόμενο της εργασίας του/της, παρουσιάζει τον τρόπο έρευνας που ακολούθησε και τα πορίσματα στα οποία κατέληξε. Επισημαίνει τα σημεία εκείνα που, κατά τη γνώμη του/της, είναι πρωτότυπα και συμβάλλουν στην πρόοδο της επιστήμης, καθώς και τα σημεία εκείνα που ενδεχομένως χρήζουν περαιτέρω μελέτης και έρευνας.
9. Μετά την παρουσίαση της διατριβής από τον/την υποψήφιο/α, ο/η πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής δίνει τον λόγο σε καθένα από τα μέλη της για να προβούν σε παρατηρήσεις και να υποβάλουν ερωτήσεις στον/στην υποψήφιο/α σχετικές με το αντικείμενο της διατριβής.
10. Μετά το τέλος της προφορικής δοκιμασίας, η εξεταστική επιτροπή αποσύρεται σε σύσκεψη, αξιολογεί τη διατριβή και την επιστημονική επάρκεια και τη συνολική απόδοση του/της υποψηφίου/ήφιας κατά την προφορική δοκιμασία και τον βαθμολογεί σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
11. Η δδ που αξιολογήθηκε θετικά από πέντε (5) τουλάχιστον μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής θεωρείται εγκεκριμένη.
12. Το πρακτικό της εξεταστικής επιτροπής, στο οποίο μπορούν τα μέλη της επιτροπής να δικαιολογούν την ψήφο τους, υπογεγραμμένο από όλα τα παρόντα μέλη της, διαβιβάζεται από τον πρόεδρό της στη ΣΕ.
13. Ο/Η υποψήφιος/α υποχρεούται να καταθέσει τη δδ σε τρία αντίτυπα, ένα για τη Γραμματεία του Τμήματος, ένα για τη Βιβλιοθήκη του Τμήματος και ένα για τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Πάτρας, όπου καταθέτει και αντίγραφο της διδακτορικής του/της διατριβής σε ηλεκτρονική μορφή. Η αναγόρευση και η καθομολόγηση του/της Διδάκτορα γίνεται από τη ΓΣΕΣ.

E. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

E1. Οργάνωση και εφαρμογή αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου

Στο τμήμα πραγματοποιείται αξιολόγηση του διδακτικού έργου των μελών ΔΕΠ από το 2009 μέχρι σήμερα σε συνεργασία με τη Διοίκηση του Πανεπιστημίου, το Τμήμα Μηχανοργάνωσης της Διεύθυνσης Μηχανοργάνωσης και Δικτύων, τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας και τη ΜΟΔΙΠ. Οι διδάσκοντες/ουσες έχουν πρόσβαση στα αποτελέσματα στην πλατφόρμα ΠΣΔΙΠ.

Το ΠΠΣ σχεδιάστηκε και προσαρμόστηκε σταδιακά ώστε να εξυπηρετεί τους στόχους που τίθενται στο ΦΕΚ ίδρυσής του. Οι αναθεωρήσεις του ΠΠΣ, το 2014 και το 2021, ανταποκρίνονται στις συστάσεις της Έκθεσης Πιστοποίησης του ΠΠΣ (2019), της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης (2014), και της εσωτερικής μελέτης Προαγωγής και Αναβάθμισης Ακαδημαϊκών Λειτουργιών του Τμήματος (ΠΑΑΛΤ, 2011) που επεσήμανε αποκλίσεις του ΠΠΣ από τα Κριτήρια Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων της ΑΔΙΠ. Το Τμήμα έλαβε υπόψη τα αποτελέσματα της εσωτερικής καταγραφής ποσοστών επιτυχίας του Τμήματος και τις διαπιστώσεις εξωτερικών αξιολογήσεων άλλων τμημάτων από την ΑΔΙΠ.

Το 2014 σχεδιάστηκε και τέθηκε σε εφαρμογή νέο ΠΠΣ με σκοπό να αυξηθούν τα μαθήματα απόκτησης δεξιοτήτων, να κατανεμηθεί πιο ορθολογικά η συνολική αναλογία μαθημάτων γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου και ειδικότητας, να μειωθεί ο όγκος της διδασκόμενης ύλης, και να αυξηθεί η χρήση νέων τεχνολογιών.

Το 2021 αναμορφώθηκε το ΠΠΣ και τέθηκε σε εφαρμογή η νέα εκδοχή (βλ. Γ3, «Δομή του ΠΠΣ») εφαρμόζοντας τις συστάσεις της Έκθεσης Πιστοποίησης του ΠΠΣ (2019) και συνεχίζοντας την αξιοποίηση των συστάσεων της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης (2014). Η αξιοποίησή των συστάσεων εκτίθεται λεπτομερώς στο Κεφάλαιο Θ, «Συμπεράσματα και σχεδιασμός βελτίωσης».

Η αναλογία μαθημάτων γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου και ειδικότητας υπολογίστηκαν ακολουθώντας τις προδιαγραφές του Ευρωπαϊκού και Εθνικού Πλαισίου Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης για το προπτυχιακό επίπεδο σπουδών. Μειώθηκε ο όγκος της διδασκόμενης ύλης και των ωρών παρακολούθησης, ο οποίος ήταν σχεδόν διπλάσιος από τον μέσο όρο των ΠΠΣ που μελετήσαμε σε πανεπιστήμια του εξωτερικού. Δεν μειώσαμε τα μαθήματα απόκτησης δεξιοτήτων αλλά αυξήσαμε την αναλογία επιλεγόμενων μαθημάτων με μικρά ακροατήρια. Τα μαθήματα απόκτησης δεξιοτήτων «Επεξεργασία φιλοσοφικών θεμάτων» και «Ανάγνωση φιλοσοφικών κειμένων» αναπροσαρμόζονται διαρκώς με βάση εκθέσεις από τους διδάσκοντες προς την Επιτροπή Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών. (Η πρώτη αναθεώρηση ΠΠΣ το 2007 βασίστηκε στις εκθέσεις αυτές και στην εσωτερική καταγραφή στατιστικών επιτυχίας από το τμήμα πριν εφαρμοστεί από το Πανεπιστήμιο η σημερινή διαδικασία αξιολόγησης μαθημάτων.) Στο πλαίσιο της εστίασης στην απόκτηση δεξιοτήτων, το μάθημα «Λογική» έχει προσαρμοστεί ώστε το ένα τρίτο να εστιάζει στην άτυπη λογική και την αναγνώριση και ανασύσταση επιχειρημάτων από κείμενα, που δεν ήταν προηγουμένως μέρη του μαθήματος. Αυξήσαμε τη χρήση νέων τεχνολογιών, π.χ.

εντατικοποιώντας τη χρήση του eclass και δημιουργώντας ανοικτά μαθήματα με πλούσιο υλικό και τη χρήση πολυμέσων, τα οποία είναι προσβάσιμα για όλους στον σχετικό ιστότοπο του ΠΠ: eclass.upatras.gr/modules/course_metadata/opencourses.php?fc=27. Έχουν αναρτηθεί 14 μαθήματα, ορισμένα από τα οποία έχουν πολύ μεγάλη επισκεψιμότητα (περίπου 2.500 επισκέψεις).

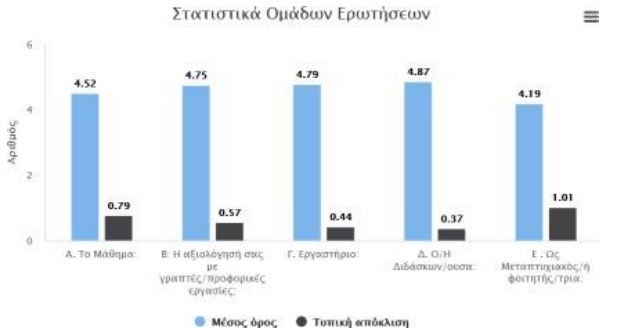
Το ΠΠΣ εφαρμόζει με επιτυχία από το 2014 το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) και τις σχετικές διαδικασίες (σύνδεση φόρτου εργασίας με πιστωτικές μονάδες, βαρύτητα πιστωτικών μονάδων στο βαθμό πτυχίου, κατάταξη βαθμολογίας πτυχίου, κλπ) . Η επιτυχής λειτουργία με βάση το σύστημα ECTS έχει αναγνωρισθεί από την ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Πατρών. Από το 2018, το Τμήμα Φιλοσοφίας εφαρμόζει τη διαδικασία κατ'έτους αναθεώρησης των ΠΠΣ του Πανεπιστημίου Πατρών (απόφαση υπ'αριθ. 122/31 -07-2017 συνεδρίασης της Συγκλήτου), σε συνεργασία με τη ΜΟΔΙΠ.

Στον Πίνακα 3 παρουσιάζεται η μεταβολή των δεικτών αξιολόγησης των μαθημάτων του ΠΠΣ και του ΠΜΣ μεταξύ του 2022-23 και του 2021-22. Οι τιμές των αξιολογήσεων είναι αισθητά υψηλότερες στο μεταπτυχιακό, κάτι που ίσως οφείλεται στο ότι το ΠΜΣ επιλέγει ανταγωνιστικά τους εισακτέους του και έχει μόνο εισακτέους που έχουν ως πρώτη επιλογή τη φιλοσοφία, με αποτέλεσμα να είναι πιο κατάλληλοι για τις σπουδές φιλοσοφίας.

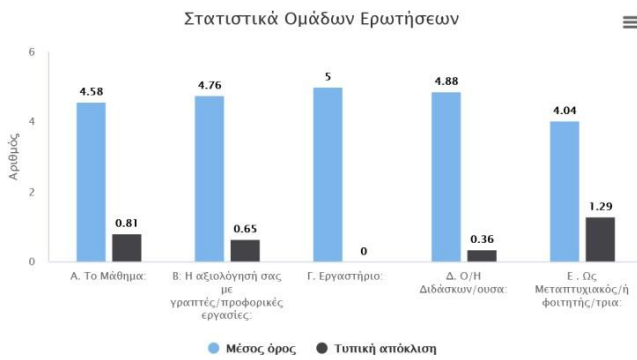
Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης ανά ερώτηση του ερωτηματολογίου παρατίθενται σε αναλυτικούς πίνακες στο Παράρτημα.

Πίνακας 3

Σύγκριση Αξιολογήσεων 2022-23 και 2021-22 (ΠΜΣ και ΠΜΣ)

ΠΜΣ ΧΕ 2022-23

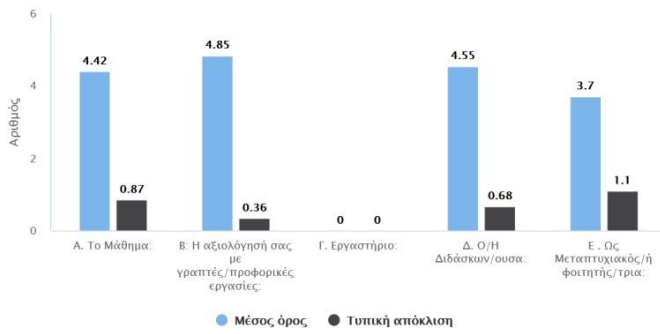

ΠΜΣ ΧΕ 2021-22

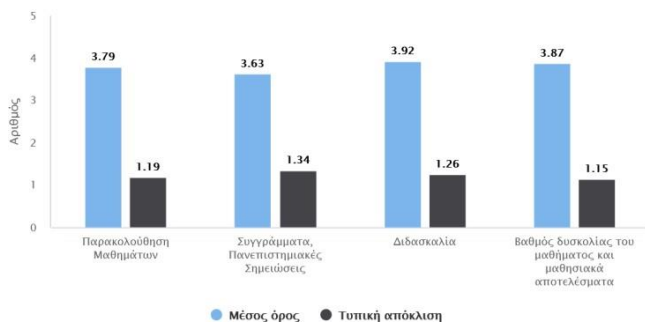
ΠΜΣ ΕΕ 2022-23

Στατιστικά Ομάδων Ερωτήσεων

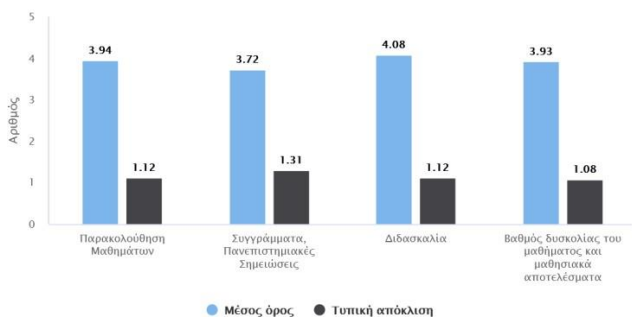
ΠΜΣ ΕΕ 2021-22

Στατιστικά Ομάδων Ερωτήσεων

ΠΠΣ ΧΕ 2022-23

Στατιστικά Ομάδων Ερωτήσεων

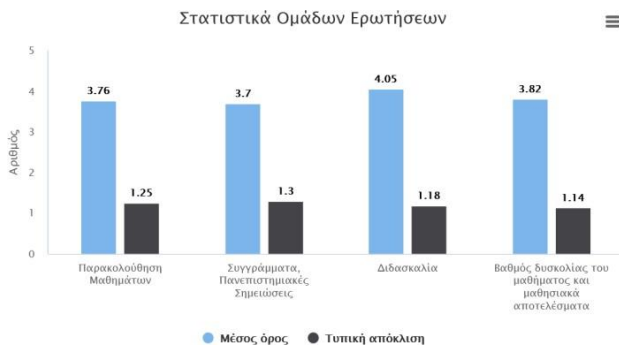

ΠΠΣ ΧΕ 2021-22

ΠΠΣ ΕΕ 2022-23

ΠΠΣ ΕΕ 2021-22

ΣΤ. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Το 2022 υποβλήθηκε στο ΕΛΙΔΕΚ από μέλος ΔΕΠ του τμήματος ως Principal Investigator το πρόγραμμα «Normativity and the Social Sciences: the case of opinion polls in political science», το οποίο επελέγη για χρηματοδότηση. Θα ξεκινήσει τον Οκτ. 2023 και θα έχει διάρκεια δύο έτη. Το 2022 ξεκίνησε η σειρά δράσεων «Actions for the Promotion of the Study of Greek and Chinese Ancient Civilizations» με συντονιστή μέλος ΔΕΠ του τμήματος. Συνεχίζουν ως συμμετέχοντες σε εθνικά ή διεθνή ανταγωνιστικά προγράμματα άλλα δύο μέλη ΔΕΠ του τμήματος.

Το 2022 αυξήθηκε αισθητά ο ετήσιος αριθμός ετεροαναφορών στο έργο των μελών του τμήματος. Το 2022 οι νέες ετεροαναφορές είναι 127, από 63 το 2021 και 38 το 2020. (Βλ. Παραρτήματα, Πίνακας 16). Προηγούμενες ΕΑΕ έθεσαν ως στόχο την ποιοτική βελτίωση του παραγόμενου ερευνητικού έργου ώστε να αναγνωρίζεται σε διεθνές επίπεδο. Η αύξηση των ετεροαναφορών δείχνει ότι το Τμήμα έχει αρχίσει να ικανοποιεί αυτό το στόχο. Σε αυτό έχει συμβάλει η καλλιέργεια στο τμήμα ενός κλίματος αναγνώρισης των δημοσιεύσεων σε γνωστά διεθνή περιοδικά και εκδότες, η προσέλκυση στο τμήμα τα τελευταία χρόνια νέων ερευνητών που έχουν θητεύσει και στο εξωτερικό, και η προτεραιότητα που δίδεται στην παροχή τακτικών ερευνητικών αδειών στα μέλη ΔΕΠ.

Το τμήμα υιοθετεί τις συστάσεις της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης του 2014 που αφορούν την ανάδειξη και βελτίωση της ερευνητικής απόδοσης του συνόλου του Τμήματος: «Με σκοπό να ταυτιστεί το Τμήμα με συγκεκριμένες ερευνητικές περιοχές στις οποίες έχει ισχυρή παρουσία, συνιστάται η δημιουργία συστάδων (clusters) έρευνας» (σελ. 14).

Έχει ουσιαστικά ξεκινήσει η δημιουργία ενός cluster στην αρχαία φιλοσοφία. Η νέα πτέρυγα του τμήματος στο Κτήριο Β, που ανακαινίστηκε το 2022-23, στεγάζει το Εργαστήριο Αρχαίας Ελληνικής και Λατινικής Φιλοσοφικής Γραμματείας «Λίνος Μπενάκης», τη βιβλιοθήκη του Λίνου Μπενάκη, η οποία δωρήθηκε στο Τμήμα Φιλοσοφίας, τρία μέλη ΔΕΠ που κάνουν έρευνα στην αρχαία φιλοσοφία (αναμένεται ο διορισμός τέταρτου), καθώς και μικρές αίθουσες για ομάδες εργασίας και μια μεγάλη αίθουσα χωρητικότητας 50+ ατόμων για μικρά συνέδρια, workshops, κτλ. Αυτός ο άξονας έρευνας θα συνδυαστεί με τον συντονισμό από το Τμήμα Φιλοσοφίας του ΠΜΣ «MA in Greek and Chinese Civilizations» και με τη συμμετοχή του τμήματος στο ΠΜΣ «Athens MA in Ancient Philosophy» (βλ. ενότητα Δ1), που εστιάζουν στην αρχαία φιλοσοφία.

Σύμφωνα με την έκθεση, «Τα ερευνητικά επιτεύγματα του Τμήματος πρέπει να διαφημίζονται όπως τους αξίζει [...] μέσω αναμόρφωσης της ιστοσελίδας του Τμήματος και της ίδρυσης σειράς επώνυμων διαλέξεων με χρηματοδότηση από την τοπική οικονομία» (σελ. 14). Το Τμήμα καταβάλλει έκτοτε αυξημένο μέρος του τακτικού του προϋπολογισμού για να βελτιώσει την ιστοσελίδα και το 2021 δημιούργησε νέα ιστοσελίδα. Ωστόσο, ακόμα δεν έχει ιδρυθεί σειρά επώνυμων διαλέξεων με τοπική χρηματοδότηση.

Εκτός από την αισθητή αύξηση του ετήσιου ρυθμού ετεροαναφορών στο έργο των μελών του τμήματος, από την Εξωτερική Αξιολόγηση έως σήμερα έχουν μεσολαβήσει πολλές διακρίσεις που βάζουν στο διεθνή ερευνητικό χάρτη πιο ξεκάθαρα το Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών. Συνεργασίες μεταξύ μελών του Τμήματος έχουν οδηγήσει σε συλλογικούς τόμους στις Παν. Εκδόσεις της Οξφόρδης και του Καίμπριτζ, αναδεικνύοντας θεματικές στο επίκεντρο της διεθνούς ερευνητικής ατζέντας υπό ελληνική καθοδήγηση. Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν μιλήσει ως κεντρικοί ομιλητές (*keynote speakers*) σε καθιερωμένα διεθνή συνέδρια, έχουν προσκληθεί σε κορυφαία τμήματα φιλοσοφίας στην Ευρώπη και στη Β. Αμερική, έχουν βραβευτεί από το ίδρυμα Fulbright, το National Humanities Center, κτλ.

Z. ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Βιβλιοθήκη

(Για την βιβλιοθήκη «Λίνος Μπενάκης» και τις εγκαταστάσεις στο Κτήριο Β, βλ. ενότητα Β2.)

Το Τμήμα Φιλοσοφίας διαθέτει δανειστική Τμηματική Βιβλιοθήκη. Η βιβλιοθήκη έχει μια διοικητική υπάλληλο. Διαθέτει περίπου 16.000 τόμους συνολικά, κυρίως φιλοσοφικών έργων, μικρό χώρο για αναγνωστήριο, δύο κοινόχρηστες θέσεις εργασίας με υπολογιστές και ένα φωτοτυπικό μηχάνημα. Οι διαλέξεις και ορισμένα μαθήματα του μεταπτυχιακού προγράμματος φιλοξενούνται κατ' ανάγκη σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα, όπου επίσης υπάρχουν βιβλία και θέσεις βιβλιοθηκονομικής εργασίας, δίπλα από τον κυρίως χώρο της Βιβλιοθήκης.

Το Τμήμα επενδύει μεγάλο μέρος του ετήσιου προϋπολογισμού του στην αγορά βιβλίων (με εξαίρεση τα οικονομικά έτη 2013-2015, εξαιτίας της μεγάλης μείωσης του τακτικού προϋπολογισμού και των αναγκών σε παροχή υπηρεσιών γραμματείας). Έχει λοιπόν εξασφαλίσει επαρκή αριθμό βιβλίων για τις ανάγκες των φοιτητών/τριών (βιβλία για αρκετά μαθήματα διατίθενται σε πολλά αντίτυπα). Δεν ισχύει, ωστόσο, το ίδιο για τις ερευνητικές ανάγκες των μελών ΔΕΠ, αν και ορισμένες ερευνητικές περιοχές καλύπτονται επαρκώς. Ο δια-δανεισμός μέσω της ΒΥΠ καλύπτει μέρος των αναγκών αυτών. Επίσης το τμήμα έχει δεχθεί μια σημαντική δωρεά βιβλίων από γαλλικό παλαιοβιβλιοπωλείο (3.000 τόμοι, περίπου) που εξασφαλίζει στη βιβλιοθήκη μεγάλο αριθμό παλαιών εκδόσεων και δυσεύρετων βιβλίων.

2. Υπολογιστικό Κέντρο

Το υπολογιστικό κέντρο διαθέτει 22 θέσεις υπολογιστών και διαδραστικό πίνακα ο οποίος χρησιμοποιείται και στα πλαίσια άλλων μαθημάτων όταν χρειάζεται να εξοικειωθούν οι φοιτητές με ορισμένες ηλεκτρονικές εφαρμογές ή βάσεις δεδομένων και ηλεκτρονικών πηγών. Η ποιότητα των υπολογιστών που βρίσκονται στο κέντρο Η/Υ είναι ικανοποιητική τόσο για τις ανάγκες του εργαστηρίου πληροφορικής όσο και για τη χρήση τους από τους φοιτητές προκειμένου να συντάξουν εργασίες ή να αναζητήσουν υλικό στο διαδίκτυο.

Ένα πρόβλημα που μπορεί να επισημανθεί εδώ είναι η ανάγκη για περισσότερους εκτυπωτές (το τμήμα διαθέτει τέσσερα φωτοτυπικά μηχανήματα σε καλή κατάσταση λειτουργίας, αλλά έχει περιορισμένη πρόσβαση σε εκτυπωτές). Το Τμήμα προέβη στην εκλογή μέλους ΕΔΙΠ (διορισμένου από το 2017-18) που εξειδικεύεται στην πληροφορική και έχει πλέον μόνιμο ειδικευμένο προσωπικό για την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων εξυπηρέτησης που κατά κανόνα παρέχει ένα κέντρο Η/Υ στην έρευνα και την διδασκαλία. (Παλαιότερα το τμήμα διέθετε μέρος των κονδυλίων για αμοιβές φοιτητών/τριών για την κάλυψη πάγιων και ζωτικών για την λειτουργία του κέντρου αναγκών σε προσωπικό.)

Η. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

Στο τμήμα λειτουργεί μόνιμη επιτροπή με 2 μέλη ΔΕΠ και ένα μέλος ΕΔΙΠ με στόχο το σχεδιασμό, την οργάνωση και την υλοποίηση δράσεων σύνδεσης του τμήματος με κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς της Πάτρας και της ευρύτερης περιοχής. Αναλυτικά:

Σε συνεργασία με την Ένωση Ελλήνων Φιλολόγων, τις Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας, την *Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία* και το *Κέντρο Ελληνικών Σπουδών* του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ στο Ναύπλιο, το τμήμα Φιλοσοφίας συνέχισε τη διοργάνωση του **Πανελληνίου μαθητικού διαγωνισμού φιλοσοφικού δοκιμίου**, ο οποίος απευθύνεται στους/στις μαθητές/-ήτριες Λυκείου όλης της χώρας αλλά και στην κοινότητα των καθηγητών/τριών μέσης εκπαίδευσης που διδάσκουν το μάθημα της Φιλοσοφίας. Ο διαγωνισμός διενεργήθηκε για **12^η** φορά το 2022/23 με μεγάλη ανταπόκριση και επιτυχία, συμβάλλοντας, επιπλέον, στην αποστολή Ελλήνων μαθητών/τριών στην ετήσια Διεθνή Ολυμπιάδα Φιλοσοφίας, μετά από διαδικασίες πρόκρισης αντιπροσωπευτικές σε πανελλήνιο επίπεδο. Ο Διαγωνισμός δίνει με ποικίλους τρόπους την δυνατότητα επαφής του Τμήματος με την Μέση Εκπαίδευση. Όλα τα σχετικά έγγραφα, προκηρύξεις, θέματα, αποτελέσματα κτλ. βρίσκονται στην ιστοσελίδα του διαγωνισμού: <https://contest.philosophy-upatras.gr>

Το τμήμα συμμετέχει στη διοργάνωση ημερίδων και διαλέξεων γενικού και ειδικού ενδιαφέροντος, σε συνεργασία με τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς της Αχαΐας. Οι τοπικοί ΚΠΠ φορείς δείχνουν πάντα ενδιαφέρον για συνεργασία με το Τμήμα. Οι συνεργασίες προκύπτουν είτε μέσω γενικότερων αξόνων συνεργασίας που θέτει το Πανεπιστήμιο. Δημοσιεύματα του τοπικού τύπου αναφέρονται στις ανωτέρω συνεργασίες και εκδηλώσεις. Οι υπάρχουσες συνεργασίες είναι βιώσιμες, διότι υπάρχει τόσο αίτημα της κοινωνίας για σύνδεση με την παραγόμενη στο Πανεπιστήμιο γνώση, όσο και διάθεση του Πανεπιστημίου να ενωθεί οργανικότερα με τον κοινωνικό του περίγυρο. Το τμήμα δέχθηκε προτάσεις από φορείς (ιδίως από τον χώρο της Μ.Ε.) για σταθερότερες μορφές συνεργασίας, τις οποίες συζητεί, αν και δεν έχει συνάψει μέχρι τώρα γραπτές προγραμματικές συμφωνίες με ΚΠΠ φορείς. Το Τμήμα έχει αναρτήσει στον Ιστότοπό του υλικό για τη διδασκαλία του Μαθήματος της Φιλοσοφίας στη Β' Λυκείου.

Επιπρόσθετα, τα τελευταία χρόνια το τμήμα συνεργάζεται με το ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας, προσφέροντάς του ένα μάθημα φιλοσοφίας.

Θ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Θ1. Αξιοποίηση συστάσεων

Η στοχοθεσία του τμήματος καθορίζεται από τις συστάσεις της Έκθεσης Πιστοποίησης του ΠΠΣ (2019), τις συστάσεις της Εξωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος (2014), και συστάσεις προερχόμενες από εσωτερικές διαδικασίες του Τμήματος (επιτροπές, συνέλευση, εσωτερική έκθεση ΠΑΑΛΤ – βλ. ενότητα Ε1). Οι εξωτερικές συστάσεις συμπίπτουν με πάγιους στόχους που έχουν διατυπωθεί εσωτερικά στις συνελεύσεις και τις εργασίες των επιτροπών του τμήματος και εστιάζουν μόνιμα σε δύο κεντρικούς άξονες: (i) όσον αφορά το ΠΠΣ, βελτίωση των ποσοστών επιτυχίας κυρίως μέσω εστίασης στην απόκτηση δεξιοτήτων (ii) όσον αφορά το τμήμα ευρύτερα, βελτίωση της συνολικής ερευνητικής απόδοσης μέσω της στόχευσης διεθνώς αναγνωρισμένων επιστημονικών εκδοτών, περιοδικών και εταιριών. Για το σημείο (ii) παραπέμπουμε στο Κεφάλαιο ΣΤ, «Ερευνητικό Έργο», και εστιάζουμε στη στοχοθεσία όσον αφορά το ΠΠΣ.

Εδώ, οι κύριες συστάσεις της Έκθεσης Πιστοποίησης ήταν: (α) Αύξηση του αριθμού νέων μελών ΔΕΠ για την εξυπηρέτηση του ΠΠΣ. (β) Προώθηση της εξέτασης μέσω γραπτών εργασιών αντί εξετάσεων σε προπτυχιακά μαθήματα ως πλέον φοιτητοκεντρική μεθοδολογία και ως ενισχυτική των ικανοτήτων κριτικής σκέψης, σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική. (γ) Ενοποίηση μαθημάτων με 5 ECTS σε μαθήματα με περισσότερα ECTS με στόχο τη μείωση του μεγάλου αριθμού μαθημάτων και εξετάσεων, σύμφωνα με τη διεθνή τάση, η οποία διαφέρει σαφώς από τη συνήθη για τα ελληνικά δεδομένα ποσότητα μαθημάτων. (δ) Μια σειρά από επιμέρους συστάσεις όπως η αποσαφήνιση της λογικής του ΠΠΣ στον Οδηγό Σπουδών, η ενίσχυση του θεσμού του ακαδημαϊκού συμβούλου και η ενίσχυση του Erasmus.

Το ΠΠΣ αναμορφώθηκε το 2021 (βλ. ενότητα Γ3, «Δομή του ΠΠΣ») κατόπιν της διαδικασίας πιστοποίησης. Η αναμόρφωση εκπονήθηκε βάσει των διδακτικών αναγκών για το επόμενο διάστημα και αξιοποίησε σημεία της έκθεσης πιστοποίησης. Π.χ., προβλέπει μόνο μαθήματα επιλογής στο 4ο έτος σπουδών και προσθέτει νέα εισαγωγικά μαθήματα σε μικρά έτη σπουδών. Η πρόταση αναμόρφωσης εγκρίθηκε από τη Συνέλευση, καθώς και από τη Σύγκλητο, και το αναμορφωμένο ΠΠΣ άρχισε να εφαρμόζεται για τους πρωτοετείς φοιτητές το 2021 -22. Η ΟΜΕΑ δεν κλήθηκε να εκφέρει γνώμη ως επιτροπή πριν υποβληθεί η πρόταση στη Συνέλευση. Τα μέλη της ΟΜΕΑ μετείχαν ως μέλη της Συνέλευσης όταν υποβλήθηκε η πρόταση.

Ικανοποιώντας τη σύσταση για νέες προσλήψεις διδακτικού προσωπικού, διορίστηκαν 7 ΔΕΠ από το τέλος του 2018 μέχρι το 2023, τα 2 από μετακίνηση (έναντι 2 αφυπηρετήσεων) και μετατάχθηκαν 2 διδάκτορες εκπαιδευτικοί σε θέσεις ΕΔΙΠ αυξάνοντας τα μέλη ΕΔΙΠ σε 5, κάτι που ευνοεί σημαντικά τη διεξαγωγή του ΠΠΣ.

Η Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης (2014) επεσήμανε ότι η βελτίωση της αναλογίας φοιτητών-διδασκόντων – με σκοπό την αντικατάσταση μαθημάτων τύπου παράδοσης με σεμιναριακά μαθήματα – παρεμποδίζεται από την εισροή αριθμού εισακτέων που δεν ελέγχει το Τμήμα (σελ. 5).

Το Τμήμα επέλεξε να μην εκμεταλλευθεί την αλλαγή του νόμου που επιτρέπει τον έλεγχο του αριθμού εισακτέων. Από τότε που έγινε η σύσταση, ο αριθμός των διδασκόντων (ΔΕΠ και ΕΔΙΠ) έχει αυξηθεί πολύ σημαντικά, βελτιώνοντας την αναλογία φοιτητών-διδασκόντων. Αντιθέτως, δεν έχει επιτευχθεί πολύ αισθητή αντικατάσταση των μαθημάτων τύπου παράδοσης με σεμιναριακά μαθήματα. Αυτό ισχύει ενώ το ΠΠΣ επιτρέπει αυτή την αντικατάσταση, γιατί προβλέπει (όπως και όλα τα παλαιότερα ΠΠΣ) τον ορισμό μαθημάτων επιλογής ως σεμιναριακά μαθήματα που διέπονται από όρους όπως τον περιορισμό του αριθμού εγγεγραμμένων (βλ. Γ2, «Κατηγορίες μαθημάτων»).

(Για να τεθούν σε μια ορθή προοπτική το πρόβλημα και τα βήματα προς την επίλυσή του, πρέπει να τονίσουμε την παράλληλη επισήμανση της Εξωτερικής Αξιολόγησης (ακόμα και υπό τις δυσμενέστερες συνθήκες του 2013) ότι «το πρόγραμμα σπουδών, και σ' αυτή τη μορφή, συνεχίζει να ικανοποιεί τις προδιαγραφές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης [...] και διατηρεί την κατανομή μαθημάτων και ειδικοτήτων που αναγνωρίζονται διεθνώς ως απαραίτητα συστατικά των προπτυχιακών προγραμμάτων φιλοσοφίας».)

Άλλες δράσεις που αξιοποίησαν και ικανοποίησαν τις συστάσεις της Έκθεσης του 2014 έχουν περιγραφεί λεπτομερώς σε προηγούμενες εκθέσεις (ειδικά ΕΑΕ 2016-17, σελ. 80-82) και δεν επαναλαμβάνονται εδώ. Ενδεικτικά περιλαμβάνουν: τη δημιουργία εισαγωγικών μαθημάτων προσανατολισμού στη φιλοσοφία· την παροχή στους/ις φοιτητές/ήτριες που σκοπεύουν να εργαστούν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση της δυνατότητας πρακτικής άσκησης σε λύκεια· την εξασφάλιση παιδαγωγικής επάρκειας του προπτυχιακού διπλώματος· και την ικανοποίηση των συστάσεων όσον αφορά την ποιότητα και την προβολή της έρευνας του τμήματος (βλ. Κεφ. ΣΤ, «Ερευνητικό Έργο»).

Θ2. Στοχοθεσία

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ	ΣΤΟΧΟΙ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΕΣ	ΧΡΟΝΟ-ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	ΑΝΑΓΚΑΙΟΙ ΠΟΡΟΙ
2. <i>Increase or introduce courses in which the final grade is mainly based on an original, analytical essay of the student's own choosing.</i>	Επέκταση σε περισσότερα μαθήματα γραπτών εργασιών αντί εξετάσεων	Αξιολόγηση μαθημάτων με υποβολή γραπτής εργασίας αντί εξετάσεων	Μέλη ΔΕΠ	Οκτώβριος 2024	Μέλη ΔΕΠ
3. <i>Students could be more encouraged to participate in different mobility programmes provided by European and bilateral agreements.</i>	Συμμετοχή περισσότερων φοιτητών και φοιτητριών σε προγράμματα στο εξωτερικό, όπως το Erasmus	Τακτική ενημέρωση των φοιτητών/τριών για τα οφέλη προγραμμάτων όπως το Erasmus	Μέλη ΔΕΠ Υπεύθυνη καθηγήτρια Erasmus Συνέλευση Τμήματος	Οκτώβριος 2024	Μέλη ΔΕΠ

<p>4. <i>We believe that a more effective advising programme would help students to successfully conclude their studies on time.</i></p>	<p>Ενίσχυση λειτουργίας θεσμού ακαδημαϊκών συμβούλων</p>	<p>Ορισμός ακαδημαϊκών συμβούλων και κατ' έτος ενημέρωση όλων των φοιτητών/τριών (παρά την περιορισμένη ανταπόκρισή τους) ως προς τον ρόλο των ακαδημαϊκών συμβούλων</p>	<p>Συνέλευση Τμήματος</p>	<p>Μάρτιος 2024</p>	<p>Μέλη ΔΕΠ</p>
<p>5. <i>The panel suggests improving the accessibility of the website to persons with disabilities and special needs.</i></p>	<p>Ιστοσελίδα Τμήματος με επαυξημένες δυνατότητες πρόσβασης</p>	<p>Υλοποίηση και λειτουργία δεύτερης νέας ιστοσελίδας Τμήματος (η πρώτη ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο 2021)</p>	<p>Μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ Τμήματος</p>	<p>Μάρτιος 2024</p>	<p>Τακτικός προϋπολογισμός Τμήματος</p>
<p>6. <i>Open the majority of courses in Greek for Erasmus students – on the provision that they have an adequate command of the Greek language (level B1/B2) to enable their active participation.</i></p>	<p>Προσφορά των περισσότερων μαθημάτων του ΠΠΣ σε εισερχόμενους φοιτητές και φοιτήτριες Erasmus με επαρκή γνώση ελληνικών</p>	<p>Προσφορά μαθημάτων για φοιτητές/τήτριες Erasmus σε ευρωπαϊκές γλώσσες, όπως συνηθίζεται στο ΠΠ, και εναλλακτικά, όπως και στο παρελθόν, μαθημάτων του ΠΠΣ, αν οι εισερχόμενοι/ες έχουν επαρκή γνώση ελληνικών (απόφαση Τμήματος τον Ιούνιο 2022 για το πρόγραμμα Erasmus μετά την αναστολή λόγω πανδημίας)</p> <p>Ενθάρρυνση των φοιτητών/τριών Erasmus να παρακολουθούν τα μαθήματα ελληνικών που οργανώνει το Εργαστήριο Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού της Σχολής Α.Κ.Ε. για το ΠΠ.</p>	<p>Υπεύθυνη καθηγήτρια μαθημάτων Erasmus Συνέλευση Τμήματος</p>	<p>Οκτώβριος 2024</p>	<p>Μέλη ΔΕΠ</p>

<p>7. <i>The study guide focuses on the specific information about the courses. However, the object of the accreditation is not the content of the study programme, but its formal structure. Also not adequately described is the rationale of the general teaching units. Provide sufficient description of the structure of the study programme.</i></p>	<p>Επαρκής εξήγηση της δομής και των διδακτικών μονάδων των μαθημάτων του ΠΠΣ</p>	<p>Προσθήκες και επεξεργασία της ενότητας «Δομή και κανονισμός του νέου ΠΠΣ» στον Οδηγό σπουδών</p>	<p>Επιτροπή ΠΠΣ Υπεύθυνοι/ες καθηγητές/τριες Οδηγού σπουδών Συνέλευση Τμήματος</p>	<p>Οκτώβριος 2024</p>	<p>Μέλη ΔΕΠ</p>
<p>8. <i>Reduction of the number of final exams and increase the number of ECTS points awarded per course by merging courses.</i></p>	<p>Μείωση αριθμού μαθημάτων του ΠΠΣ μέσω ενοποίησης σε νέα μαθήματα με περισσότερα ECTS</p>	<p>Εξερεύνηση δυνατότητας νέας προσαρμογής του ΠΠΣ (βλ. σχετικές πληροφορίες ενότητα Θ1 της παρούσας έκθεσης)</p>	<p>Επιτροπή ΠΠΣ ΟΜΕΑ Συνέλευση Τμήματος</p>	<p>Μάρτιος 2024</p>	<p>Μέλη ΔΕΠ</p>
<p>9. <i>Encourage the staff to increase their engagement in new teaching methodologies by attending training programmes and courses or by following modern practices.</i></p>	<p>Αύξηση και επιμόρφωση διδακτικού προσωπικού, επικαιροποίηση φοιτητοκεντρικών μεθόδων διδασκαλίας</p>	<p>Αξιοποίηση Γραφείου Διδασκαλίας και Μάθησης του Πανεπιστημίου Πατρών</p>	<p>Συνέλευση Τμήματος</p>	<p>Μάρτιος 2024</p>	<p>Μέλη ΔΕΠ Προσωπικό Γραφείου Διδασκαλίας και Μάθησης</p>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Πίνακες Πληροφοριακού Συστήματος ΜΟ.ΔΙ.Π. (ΠΣΔΙΠ)

Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

		2022-2023		2021-2022		2020-2021		2019-2020		2018-2019		2017-2018	
		A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ
Καθηγητές	Σύνολο	1		1		1		2	1	2		2	
	Από Εξέλιξη								1				
	Νέες Προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις					1	1						
	Παραιτήσεις												
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	3	2	4	1	3	1	3	1	3	2	3	2
	Από Εξέλιξη											1	
	Νέες Προσλήψεις		1	1									
	Συνταξιοδοτήσεις	1											
	Παραιτήσεις												
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο	5	2	5	2	5	3	5	2	4	2	3	2
	Από Εξέλιξη												
	Νέες Προσλήψεις			1			1	1		1			
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις			1	1								
Λέκτορες	Σύνολο												
	Νέες Προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Μέλη ΕΔΙΠ/ΕΕΙΠ	Σύνολο	3	2	3	2	2	2	3	2	3	2	1	2
Διδάσκοντες επί συμβάσει (έως 2017-18)	Σύνολο											4	1
Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (ΕΤΕΠ)	Σύνολο												
Διοικητικό Προσωπικό	Σύνολο	1	2	1	2			1	4	1	4	1	4
Επιστημονικοί Συνεργάτες	Σύνολο												
Διδάσκοντες ΠΔ 407/80	Σύνολο	1	1	1		1	1	1	1				
Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας	Σύνολο	1	3	4	1	4		4					
Ακαδημαϊκοί Υπότροφοι	Σύνολο												

Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών

	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018
Προπτυχιακοί	1239	1093	1174	1223	1145	1139
Προπτυχιακοί (Ανδρες)	340	307	347	346		
Προπτυχιακοί (Γυναίκες)	899	786	827	877		
Μεταπτυχιακοί	28	32	32	63	29	35
Μεταπτυχιακοί (Ανδρες)	20	22	15	20		
Μεταπτυχιακοί (Γυναίκες)	8	10	17	43		
Διακτορικοί	24	29	13	9	23	22
Διακτορικοί (Ανδρες)	11	12	8	5		
Διακτορικοί (Γυναίκες)	13	17	5	4		

Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχόμενων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018
Εισαγωγικές Εξετάσεις	162	171	172	176	172	166
Μετεγγραφές (εισροές προς το Τμήμα)	10	19	25	27	8	3
Μετεγγραφές (εκροές προς άλλα Τμήματα)	25	22	36	30	26	12
Κατατακτήριες εξετάσεις (πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	6	4	4	4	8	18
Άλλες Κατηγορίες	1	1	1	1	2	1
Εισαχθέντες ν.4610/2019	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	154	173	166	178	164	176
Σύνολο (Ανδρες)	31	40	41	56	0	0
Σύνολο (Γυναίκες)	123	133	125	122	0	0
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	0	0	0	0	0

Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)

Κατηγορία ΠΜΣ: ΠΜΣ Τμήματος

Τίτλος ΠΜΣ: Θεωρητική και πρακτική Φιλοσοφία

Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες): 24

Κατάσταση Μεταπτυχιακού: Ενεργό

	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)		20		14		17
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	0	7		10	0	15
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	0	13		4	0	2
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	0	20		20	0	17
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	0	20		14	0	17
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	0	10		2	7	1
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	0		0	0	0

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	22	29		2	4	1
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	22	29		2	4	1
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	0	0		0	0	0
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	0	0		0	0	1
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων υποψηφίων	1	3		2	4	1
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	4	2		0	3	0
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων (π.χ. 4.50)	5.00	3.00		5.00	5.00	5.00

Επεξήγηση: Αλόφοιτοι = Αριθμός Διδακτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)								Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων) (π.χ. 8.75)
		5,0-5,9		6,0-6,9		7,0-8,4		8,5-10,0		
		Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	
2017-2018	113	15	13.27%	69	61.06%	26	23.01%	3	2.65%	6.69
2018-2019	110	18	16.36%	67	60.91%	21	19.09%	4	3.64%	6.65
2019-2020	71	8	11.27%	44	61.97%	17	23.94%	2	2.82%	6.63
2020-2021	203	34	16.75%	120	59.11%	42	20.69%	7	3.45%	6.63
2021-2022	114	9	7.89%	72	63.16%	29	25.44%	4	3.51%	6.00
2022-2023	108	8	7.41%	64	59.26%	27	25%	9	8.33%	6.00
Σύνολο	719	92		436		162		29		

Επεξήγηση: Κάθε στήλη περιέχει τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων του συγκεκριμένου έτους [π.χ. 26 (=15%)].

Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Έτος	Αποφοιτησάντες Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)									Δεν έχουν αποφοιτήσει [2]	Σύνολο
	Διάρκεια Σπουδών Κ (Κανονική) σε έτη [1]	Διάρκεια Σπουδών Κ+1	Διάρκεια Σπουδών Κ+2	Διάρκεια Σπουδών Κ+3	Διάρκεια Σπουδών Κ+4	Διάρκεια Σπουδών Κ+5	Διάρκεια Σπουδών Κ+6	Διάρκεια Σπουδών πλέον Κ+6			
2017-2018	0	50	32	17	8	3	1	2	535	648	
2018-2019	8	44	31	16	6	3	2	0	703	813	
2019-2020	4	36	21	10	0	0	0	0	0	71	
2020-2021	9	56	57	33	19	11	4	14	0	203	
2021-2022	29	40	20	10	5	5	0	5	0	114	
2022-2023	31	39	22	5	1	3	2	5	0	108	

1. Όπου Κ = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε Κ=4 έτη, Κ+1=5 έτη, Κ+2=6 έτη,...., Κ+6=10 έτη) π.χ 60= Αναγράφεται ο αριθμός των εγγεγραμμένων 4ετών φοιτητών του 2011-12, οι οποίοι αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12 (Βάσει των εξεταστικών περιόδων που διενεργήθηκαν εντός του ακαδ. έτους (1.9.11-31.8.12) 15, 5, 4, κ.ο.κ= Αναγράφονται οι αντίστοιχοι αριθμοί των εγγεγραμμένων επί πτυχίο φοιτητών του 2011-12 (όπου 15=μόνο στο 1ο πτυχίο 5= μόνο στο 2ο πτυχίο, 4= μόνο στο 3ο πτυχίο κλπ), οι οποίοι αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12 (Βάσει των εξεταστικών περιόδων που διενεργήθηκαν εντός του ακαδ. έτους (1.9.11-31.8.12) συμπεριλαμβανομένης της επαναληπτικής εξεταστικής Σεπτεμβρίου 2011).

2. Αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των λοιπών εγγεγραμμένων φοιτητών, οι οποίοι θα μπορούσαν να αποφοιτήσουν (εν δυνάμει πτυχίου) το έτος αυτό και δεν αποφοίτησαν (π.χ αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε αυτοί που κατά το αναφερόμενο ακαδ. έτος είναι εγγεγραμμένοι στο 4ο έτος και πέρα από αυτό). π.χ 190= Αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων 4ετών και επί πτυχίο φοιτητών του ακαδ. έτους 2011-12 που δεν αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12.

3. Σύνολο: Αναγράφεται το άθροισμα όλων των πτυχιούχων και των εν δυνάμει πτυχιούχων του έτους αυτού (δηλαδή, το άθροισμα όλων των στηλών Κ, Κ+1, Κ+2,....,Δεν έχουν αποφοιτήσει)

Πίνακας 8. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (μήνες)[1]			
		Μετά από 6 μήνες	Μετά από 12 μήνες	Μετά από 24 μήνες	Μη ενταχθέντες - συνέχεια σπουδών
2017-2018	0	0	0	0	0
2018-2019					
2019-2020	0	0	0	0	
2020-2021					
2021-2022					
2022-2023	0	0	0	0	0
Σύνολο					

Πίνακας 9. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών

		2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018	Σύνολο
		Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού					
	Εξωτερικού						2	4
	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	1	1					
	Άλλα							
Επισκέπτες φοιτητές άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού						0	
	Εξωτερικού						2	5
	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	2	1					
	Άλλα							
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού						0	
	Εξωτερικού						1	2
	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	1						
	Άλλα							
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτερικού							
	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών							
	Άλλα							
Σύνολο		4	2				5	11

* Έτος: Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 10. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Έτος	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (μήνες)[1]			
		Μετά από 6 μήνες	Μετά από 12 μήνες	Μετά από 24 μήνες	Μη ενταχθέντες - συνέχεια σπουδών
2012-2013	15	7			8
2013-2014	5	3	2		
2014-2015	14	7			7
2015-2016	1	1			
2016-2017	0	0	0	0	0
2017-2018	1	0	0	0	1
Σύνολο	36	18	2		16

Πίνακας 11. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

		2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018	2016-2017	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού					0	0	
	Εξωτερικού					0	1	1
Επισκέπτες φοιτητές άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού					0		
	Εξωτερικού	1				0		1
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδασκαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού					0		
	Εξωτερικού					0		
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων που δίδασκαν στο Τμήμα	Εσωτερικού					0		
	Εξωτερικού					0		
Σύνολο		1					1	2

Πίνακας 14. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Τίτλος ΠΜΣ: Θεωρητική και πρακτική Φιλοσοφία
Κατάσταση Μεταπτυχιακού: Ενεργό

Έτος	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)								Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9		6.0-6.9		7.0-8.4		8.5-10.0		
		Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	
2017-2018	1	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	9.75
2018-2019	7	0	0%	0	0%	1	14.29%	6	85.71%	8.74
2019-2020	2		0%		0%		0%	2	100%	8.50
2020-2021										
2021-2022	10	0	0%	1	10%	3	30%	6	60%	8.00
2022-2023	0	0		0		0		0		0.00
Σύνολο	20			1		4		15		

Πίνακας 15. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ	I
2017	11	10	5	0	0	10	2	21	14	2
2018	2	7	1	7	1	12	3	15	11	5
2019	1	3	1	1	0	3	1	3	4	0
2020		1							1	
2021	1	10	0	2	0	4	3	1	6	5
2022	1	4	0	0	0	5	3	12	9	1
Σύνολο	16	35	7	10	1	34	12	52	45	13

Επεξηγήσεις:

A = Βιβλία/μονογραφίες

B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

E = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

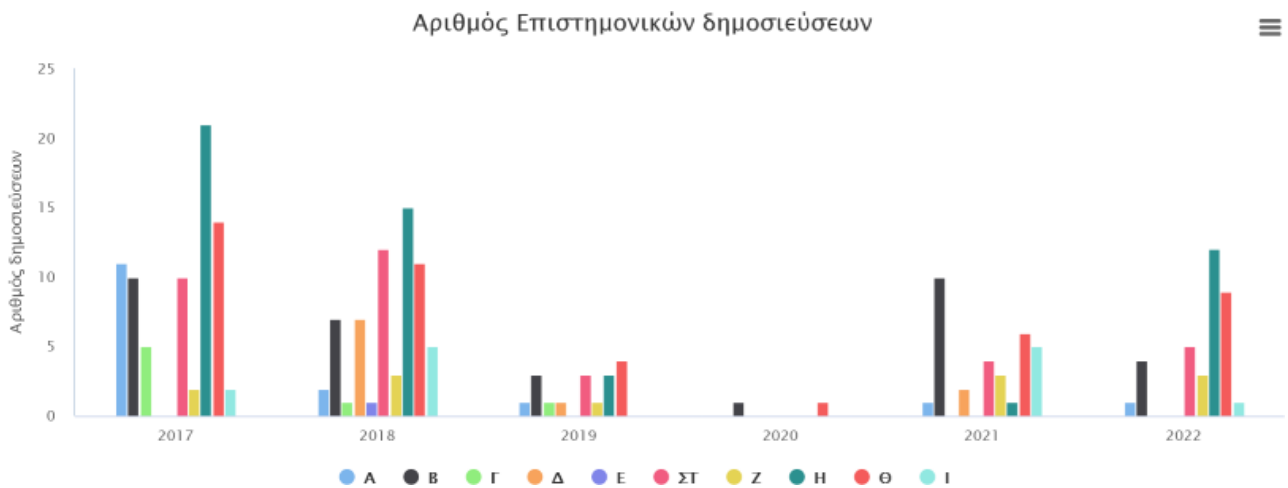
ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

Z = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιστημονικός εκδότης είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος

H = Άλλες εργασίες

Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

I = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Πίνακας 16. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z
2017	39	39	1	2	7	4	0
2018	117	117	5	6	9	28	0
2019	116	31	0	3	1	5	0
2020	38			1			
2021	63	0	0	3	2	2	0
2022	127	0	4	2	3	5	0
Σύνολο	500	187	10	17	22	44	0

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

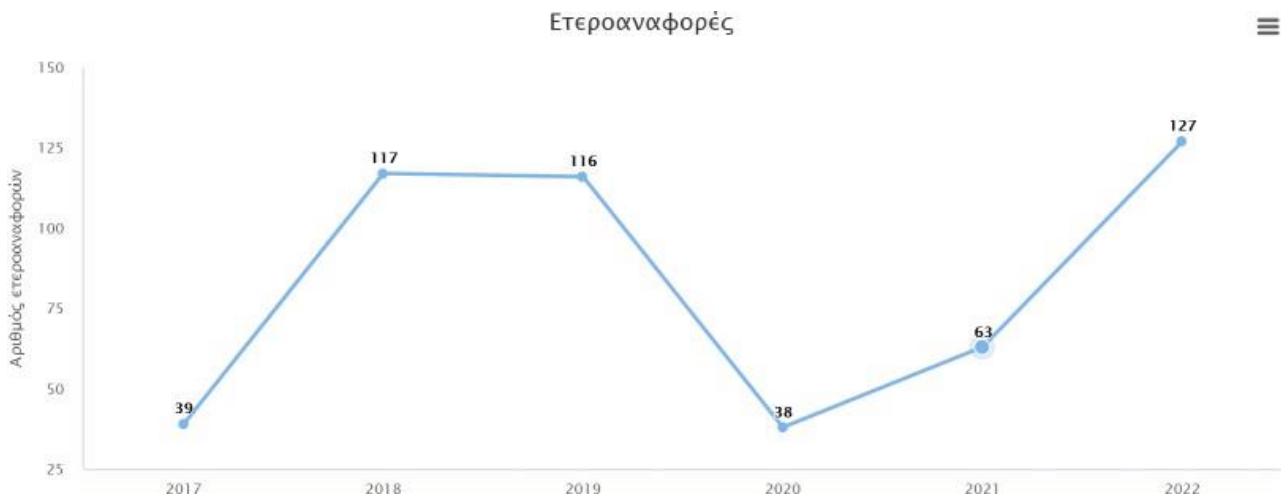
Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

E = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

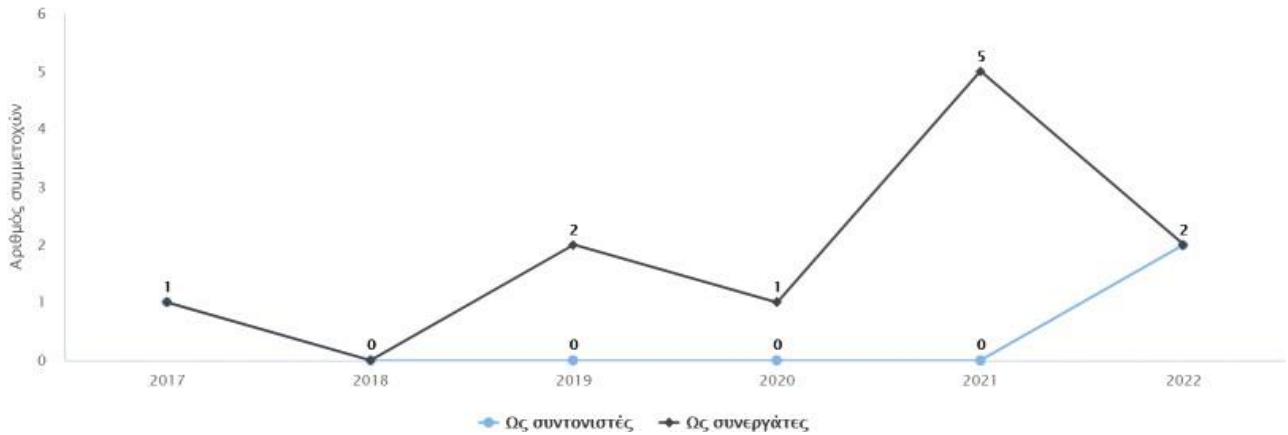
Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

Πίνακας 17. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος

		2022	2021	2020	2019	2018	2017	Σύνολο
Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα	Ως συντονιστές	2	0				1	3
	Ως συνεργάτες (partners)	2	5	1	2		1	11
Αριθμός μελών ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας		1	1				0	2
Αριθμός μελών ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή επιστημονικές εταιρίες		0	0				0	

Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ερευνητικά προγράμματα

Γενική εικόνα αποτίμησης διδακτικού έργου Τμήματος

Γενική εικόνα Τμήματος - Προπτυχιακά Μαθήματα – Χειμερινό Εξάμηνο

A/A Ερ.	Ερώτηση	Συνολο Απαντήσεων	Πολ.	Δ.Ξ.Α.	Έγκυρες	Κενές	Μ.Ο.	Τ.Α.
Παρακολούθηση Μαθημάτων								
1	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τα μαθήματα γενικώς;	251	0	1	244	6	4.04	1.11
2	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του συγκεκριμένου μαθήματος;	251	0	1	244	6	3.95	1.21
3	Πόσο ενδιαφέρον βρίσκετε το περιεχόμενο του μαθήματος;	251	0	0	244	7	4.05	1.05
4	Πόσο χρήσιμο θεωρείτε το μάθημα για την όλη πορεία των σπουδών σας;	251	0	1	241	9	4.06	1.01
5	Πόσο σχετίζεται το μάθημα με όσα διαχθήκατε ή διδάσκεστε σε άλλα μαθήματα;	251	0	0	243	8	3.39	1.26
6	Οι αιτήσεις διδασκαλίας είναι κατάλληλες;	251	0	4	240	7	3.54	1.10
7	Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας διευκολύνει στην παρακολούθηση;	251	0	0	244	7	3.48	1.31
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						3.79	1.19
Συγγράμματα, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις								
8	Καλύπτει το περιεχόμενο του συγγράμματος την ύλη του μαθήματος;	251	0	29	215	7	3.72	1.21
9	Καλύπτει το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών σημειώσεων την ύλη του μαθήματος;	251	0	28	216	7	3.83	1.27
10	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα των χορηγούμενων συγγραμμάτων;	251	0	35	207	9	3.81	1.18
11	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του περιεχομένου των πανεπιστημιακών σημειώσεων;	251	0	25	218	8	3.86	1.21
12	Πόσο σημαντική θεωρείτε τη συμβολή του πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού (αν χορηγείται) στην κατανόηση του μαθήματος;	251	0	45	196	10	4.20	1.02
13	Έχετε έγκαιρα τα συγγράμματα στη διάθεσή σας για να τα μελετήσετε στη διάρκεια του εξαμήνου;	251	0	19	224	8	3.59	1.37
14	Χρησιμοποιείτε την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου ή του Τμήματός σας;	251	0	8	234	9	2.52	1.39
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						3.63	1.34
Διδασκαλία								
15	Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;	251	0	2	239	10	4.08	1.09
16	Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;	251	0	0	242	9	4.02	1.23
17	Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση του περιεχομένου και τη συνοχή των παραδόσεων κατά την εξέλιξη των μαθημάτων;	251	0	1	241	9	3.95	1.22
18	Σας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;	251	0	3	239	9	3.75	1.40
19	Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία του μαθήματος στο επίπεδο γνώσεων των φοιτητών/τριών;	251	0	3	237	11	3.87	1.28
20	Ενθάρρυνε ο διδάσκων του φοιτητές/τριες να διατυπώνουν απόψεις-ερωτήσεις;	251	0	3	238	10	4.10	1.10
21	Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές/τριες;	251	0	7	237	7	3.97	1.26
22	Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;	251	0	5	239	7	4.04	1.17
23	Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;	251	0	3	239	9	4.26	1.12
24	Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;	251	0	14	229	8	3.87	1.26
25	Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του μαθήματος;	251	0	22	216	13	4.00	1.17
26	Χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας για τις ανάγκες του μαθήματος;	251	0	21	218	12	3.13	1.51
27	Δόθηκαν από τον διδάσκοντα παραδείγματα και επεξηγήσεις για την καλύτερη κατανόηση της ύλης;	251	0	5	237	9	4.03	1.17
28	Σας παρακινεί ο διδάσκων να αξιοποιείτε τις πηγές της γνώσης (βιβλιοθήκες, ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, επιστημονικά περιοδικά κ.λ.π)	251	0	15	225	11	3.68	1.26
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						3.92	1.26

Βαθμός δυσκολίας του μαθήματος και μαθησιακά αποτελέσματα

29	Στο μάθημα αυτό εμπλοτιζονται οι γνώσεις σας για το επιστημονικό σας πεδίο;	251	0	0	240	11	3.91	1.14
30	Δυσκολεύεστε να αφομοιώσετε την ύλη του μαθήματος;	251	0	3	238	10	3.89	1.15
31	Κρίνετε ότι ο φόρτος εργασίας του μαθήματος είναι μεγαλύτερος σε σχέση με άλλα μαθήματα;	251	0	4	238	9	3.98	1.15
32	Σε ποιο βαθμό κατά τη γνώμη σας αποκτάτε τις γνώσεις που προβλέπονται στο περίγραμμα του μαθήματος στο Πρόγραμμα Σπουδών;	251	0	21	218	12	3.83	1.11
33	Θεωρείτε ότι ο ρυθμός εισαγωγής της νέας γνώσης ανταποκρίνεται στις ικανότητές σας;	251	0	3	235	13	3.87	1.09
34	Σε ποιο βαθμό κατά τη γνώμη σας αποκτάτε τις δεξιότητες/ικανότητες που προβλέπονται στο περίγραμμα του μαθήματος στο Πρόγραμμα Σπουδών;	251	0	15	222	14	3.79	1.08
35	Μάθατε από τη διδασκαλία του μαθήματος να αναζητάτε τρόπους τεκμηρίωσης;	251	0	16	227	8	3.66	1.26
36	Σε ποιο βαθμό το μάθημα αυτό πιστεύετε ότι συμβάλλει στην επιστημονική σας συγκρότηση;	251	0	0	242	9	4.00	1.13
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων							3.87	1.15

Σύνολο = Πολ. + Δ.Ξ.Α. + Έγκυρες.

Πολ. = Πλήθος ερωτηματολογίων με τουλάχιστον δύο απαντήσεις στην ερώτηση.

Δ.Ξ.Α. = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, "Δεν ξέρω/Δεν απαντώ".

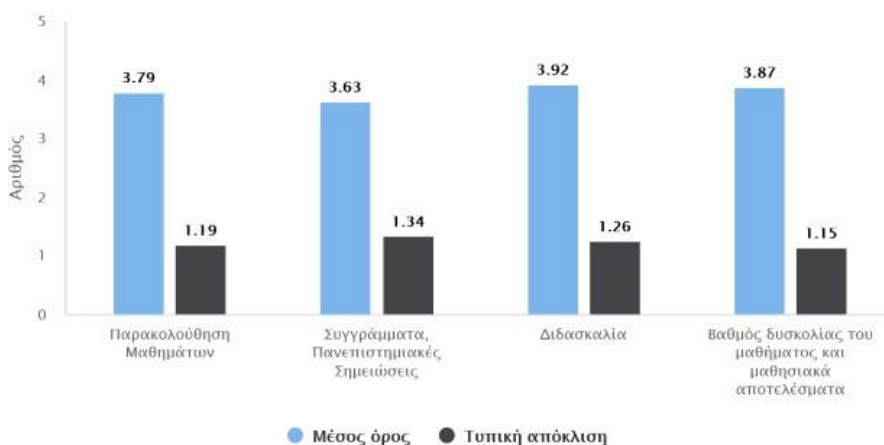
Έγκυρες = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, 1=Καθόλου, 5=Πάρα πολύ.

Κενές = Πλήθος ερωτηματολογίων χωρίς απάντηση στην ερώτηση.

Μ.Ο. = Μέσος όρος τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.

Τ.Α. = Τυπική απόκλιση τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.

Στατιστικά Ομάδων Ερωτήσεων

Γενική εικόνα Τμήματος - Προπτυχιακά Μαθήματα – Εαρινό Εξάμηνο

A/A Ερ.	Ερώτηση	Συνολο Απαντήσεων	Πολ.	Δ.Ε.Α.	Έγκυρες	Κενές	Μ.Ο.	Τ.Α.
Παρακολούθηση Μαθημάτων								
1	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τα μαθήματα γενικώς;	233	0	0	232	1	4.00	1.08
2	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του συγκεκριμένου μαθήματος;	233	0	0	232	1	3.87	1.23
3	Πόσο ενδιαφέρον βρίσκετε το περιεχόμενο του μαθήματος;	233	0	4	228	1	3.93	1.16
4	Πόσο χρήσιμο θεωρείτε το μάθημα για την όλη πορεία των σπουδών σας;	233	0	3	227	3	4.04	1.06
5	Πόσο σχετίζεται το μάθημα με όσα διδαχθήκατε ή διδάσκεστε σε άλλα μαθήματα;	233	0	3	229	1	3.62	1.23
6	Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι κατάλληλες;	233	0	0	230	3	3.49	1.09
7	Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας διευκολύνει στην παρακολούθηση;	233	0	0	231	2	3.42	1.33
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						3.77	1.20

Συγγράμματα, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις

8	Καλύπτει το περιεχόμενο του συγγράμματος την ύλη του μαθήματος;	233	0	23	207	3	3.73	1.22
9	Καλύπτει το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών σημειώσεων την ύλη του μαθήματος;	233	0	16	215	2	4.08	1.14
10	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα των χορηγούμενων συγγραμμάτων;	233	0	24	208	1	4.02	1.09
11	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του περιεχομένου των πανεπιστημιακών σημειώσεων;	233	0	21	210	2	4.10	1.11
12	Πόσο σημαντική θεωρείτε τη συμβολή του πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού (αν χορηγείται) στην κατανόηση του μαθήματος;	233	0	26	205	2	4.16	1.08
13	Έχετε έγκαιρα τα συγγράμματα στη διάθεσή σας για να τα μελετήσετε στη διάρκεια του εξαμήνου;	233	0	17	215	1	3.68	1.17
14	Χρησιμοποιείτε την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου ή του Τμήματός σας;	233	0	6	224	3	2.71	1.40
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						3.77	1.27

Διδασκαλία

15	Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;	233	0	2	230	1	4.09	1.13
16	Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;	233	0	6	226	1	4.03	1.25
17	Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση του περιεχομένου και τη συνοχή των παραδόσεων κατά την εξέλιξη των μαθημάτων;	233	0	3	229	1	4.01	1.23
18	Σας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;	233	0	2	228	3	3.77	1.39
19	Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία του μαθήματος στο επίπεδο γνώσεων των φοιτητών/τριών;	233	0	6	225	2	4.02	1.20
20	Ενθάρρυνε ο διδάσκων του φοιτητές/τριες να διατυπώνουν απόψεις-ερωτήσεις;	233	0	3	227	3	4.12	1.20
21	Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές/τριες;	233	0	3	227	3	4.02	1.30
22	Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;	233	0	7	224	2	4.13	1.16
23	Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;	233	0	4	227	2	4.41	0.90
24	Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;	233	0	11	219	3	3.94	1.28
25	Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του μαθήματος;	233	0	14	216	3	3.99	1.18
26	Χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας για τις ανάγκες του μαθήματος;	233	0	20	206	7	3.46	1.42
27	Δόθηκαν από τον διδάσκοντα παραδείγματα και επεξηγήσεις για την καλύτερη κατανόηση της ύλης;	233	0	4	225	4	4.15	1.17
28	Σας παρακινεί ο διδάσκων να αξιοποιείτε τις πηγές της γνώσης (βιβλιοθήκες, ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, επιστημονικά περιοδικά κ.λ.π)	233	0	23	205	5	3.68	1.28
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						3.99	1.24

Βαθμός δυσκολίας του μαθήματος και μαθησιακά αποτελέσματα

29	Στο μάθημα αυτό εμπλουτίζονται οι γνώσεις σας για το επιστημονικό σας πεδίο;	233	0	2	224	7	3.80	1.18
30	Δυσκολεύεστε να αφομοιώσετε την ύλη του μαθήματος;	233	0	3	226	4	3.88	1.15
31	Κρίνετε ότι ο φόρτος εργασίας του μαθήματος είναι μεγαλύτερος σε σχέση με άλλα μαθήματα;	233	0	12	216	5	3.87	1.04
32	Σε ποιο βαθμό κατά τη γνώμη σας αποκτάτε τις γνώσεις που προβλέπονται στο περίγραμμα του μαθήματος στο Πρόγραμμα Σπουδών;	233	0	10	217	6	3.88	1.08
33	Θεωρείτε ότι ο ρυθμός εισαγωγής της νέας γνώσης ανταποκρίνεται στις ικανότητές σας;	233	0	6	220	7	3.83	1.10
34	Σε ποιο βαθμό κατά τη γνώμη σας αποκτάτε τις δεξιότητες/ικανότητες που προβλέπονται στο περίγραμμα του μαθήματος στο Πρόγραμμα Σπουδών;	233	0	14	210	9	3.85	1.08
35	Μάθατε από τη διδασκαλία του μαθήματος να αναζητάτε τρόπους τεκμηρίωσης;	233	0	14	213	6	3.62	1.30
36	Σε ποιο βαθμό το μάθημα αυτό πιστεύετε ότι συμβάλλει στην επιστημονική σας συγκρότηση;	233	0	4	222	7	3.95	1.14
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων							3.84	1.14

Σύνολο = Πολ. + Δ.Ξ.Α. + Έγκυρες,

Πολ. = Πλήθος ερωτηματολογίων με τουλάχιστον δύο απαντήσεις στην ερώτηση.

Δ.Ξ.Α. = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, "Δεν ξέρω/Δεν απαντώ".

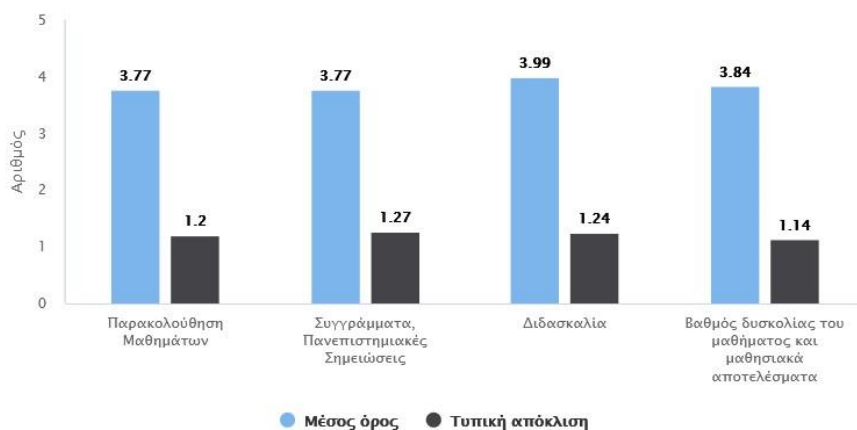
Έγκυρες = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, 1=Καθόλου, 5=Πάρα πολύ.

Κενές = Πλήθος ερωτηματολογίων χωρίς απάντηση στην ερώτηση.

M.O. = Μέσος όρος τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.

T.A. = Τυπική απόκλιση τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.

Στατιστικά Ομάδων Ερωτήσεων

Γενική εικόνα Τμήματος - Μεταπτυχιακά Μαθήματα – Χειμερινό Εξάμηνο

A/A Ερ.	Ερώτηση	Συνολο Απαντήσεων	Πολ.	Δ.Ε.Α.	Έγκυρες	Κενές	M.O.	T.A.
A. Το Μάθημα:								
1	Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;	15	0	0	15	0	4.87	0.34
2	Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;	15	0	0	15	0	4.67	0.60
3	Οι διαλέξεις/παρουσιάσεις της θεματολογίας του μαθήματος ήταν καλά οργανωμένες;	15	0	0	15	0	4.80	0.40
4	Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του θέματος;	15	0	0	15	0	4.93	0.25
5	Η προτεινόμενη βιβλιογραφία σας δημιούργησε το ενδιαφέρον για περαιτέρω έρευνα;	15	0	1	14	0	4.79	0.41
6	Πόσο εύκολα διαθέσιμη ήταν η βιβλιογραφία του μαθήματος στην Τμηματική/Κεντρική Βιβλιοθήκη;	15	0	2	13	0	4.38	0.92
7	Πόσο δύσκολο θεωρείτε ότι ήταν το μάθημα σε σχέση με το επίπεδο γνώσεων/δεξιοτήτων που διαθέτετε;	15	0	0	15	0	3.20	0.65
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων							4.52	0.79

B: Η αξιολόγησή σας με γραπτές/προφορικές εργασίες:

8	Τα κριτήρια βαθμολόγησης/αξιολόγησης της επίδοσής σας ήταν σαφή;	15	0	0	15	0	4.87	0.34
9	Το/α θέμα/τα της/των εργασίας/ών σας ανατέθηκε/αν εγκαίρως;	15	0	0	15	0	4.80	0.40
10	Έχετε στη διάθεσή σας το απαραίτητο ερευνητικό υλικό (έντυπο/ηλεκτρονικό) στη βιβλιοθήκη;	15	0	0	15	0	4.20	0.91
11	Υπάρχει καθοδήγηση από τον/τη διδάσκοντα/ουσα;	15	0	0	15	0	4.87	0.34
12	Η/Οι συγκεκριμένη/ες εργασία/ες σας βοηθά/ούν να κατανοήσετε τη θεματολογία του μαθήματος;	15	0	0	15	0	5.00	0.00
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων							4.75	0.57

Γ. Εργαστήριο:

13	Πόσο συναφείς ήταν οι εργαστηριακές ασκήσεις με το θεωρητικό μέρος του μαθήματος;	15	0	2	9	4	4.89	0.31
14	Πόσο σαφείς θεωρείτε ότι ήταν οι στόχοι των εργαστηριακών ασκήσεων;	15	0	2	9	4	4.89	0.31
15	Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι επιτεύχθηκαν οι στόχοι που είχαν τεθεί;	15	0	2	9	4	4.89	0.31
16	Σε ποιο βαθμό κάλυπταν οι εργαστηριακές ασκήσεις όσα διδασχθήκατε στη θεωρία του μαθήματος;	15	0	2	9	4	4.78	0.42
17	Σε ποιο βαθμό σας βοήθησαν να κατανοήσετε όσα μάθατε θεωρητικά;	15	0	2	9	4	4.78	0.42
18	Σε ποιο βαθμό σας βοήθησαν να αυξήσετε τις δεξιότητές σας σε σχέση με την ειδικότητά σας;	15	0	2	9	4	4.78	0.42
19	Πόσο πλήρης είναι ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείτε για την εκτέλεση των εργαστηριακών ασκήσεων;	15	0	2	9	4	4.56	0.68
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων							4.79	0.44

Δ. Ο/Η Διδάσκων/ουσα:

20	Οργάνωσε σωστά την παρουσίαση της διδακτέας ύλης;	15	0	0	15	0	4.80	0.40
21	Κατόρθωσε να σας δημιουργήσει ενδιαφέρον για το αντικείμενο και τη θεματολογία του μαθήματος;	15	0	0	15	0	4.80	0.40
22	Σας ενημέρωσε επαρκώς για τα πιο πρόσφατα ερευνητικά πορίσματα σχετικά με το μάθημα;	15	0	0	15	0	4.67	0.60
23	Ανέλυσε και παρουσίασε τη θεματολογία του μαθήματος με τρόπο κατανοητό;	15	0	0	15	0	5.00	0.00
24	Σας ενθάρρυνε να συμμετέχετε ενεργά κατά τη διάρκεια των διαλέξεων;	15	0	0	15	0	4.93	0.25
25	Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της (π.χ. παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών);	15	0	0	15	0	4.93	0.25
26	Ήταν γενικά διαθέσιμος/η για συνεργασία μαζί σας;	15	0	0	15	0	4.93	0.25
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων							4.87	0.37

Ε. Ως Μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια:

27	Συμμετείχα ενεργά στις διαλέξεις και στις συζητήσεις.	15	0	0	15	0	4.40	0.71
28	Παρέδωσα τις εργασίες/ασκήσεις εντός των προθεσμιών.	15	0	1	14	0	4.64	0.61
29	Μελετούσα συστηματικά την ύλη του μαθήματος.	15	0	0	15	0	3.80	1.05
30	Αφιέρωνα χρόνο για μελέτη του συγκεκριμένου μαθήματος σε εβδομαδιαία βάση: Καθόλου (0-2 ώρες), Λίγο (2-4 ώρες), Αρκετά (4-6 ώρες), Πολύ (6-8 ώρες), Πάρα Πολύ (8+ ώρες)	15	0	0	15	0	3.53	1.31
31	Θεωρώ πως αυξήθηκε το επίπεδο των γνώσεών μου με την παρακολούθηση του μαθήματος.	15	0	0	15	0	4.60	0.61
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων							4.19	1.01

Σύνολο = Πολ. + Δ.Ξ.Α. + Έγκυρες.

Πολ. = Πλήθος ερωτηματολογίων με τουλάχιστον δύο απαντήσεις στην ερώτηση.

Δ.Ξ.Α. = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, "Δεν ξέρω/Δεν απαντώ".

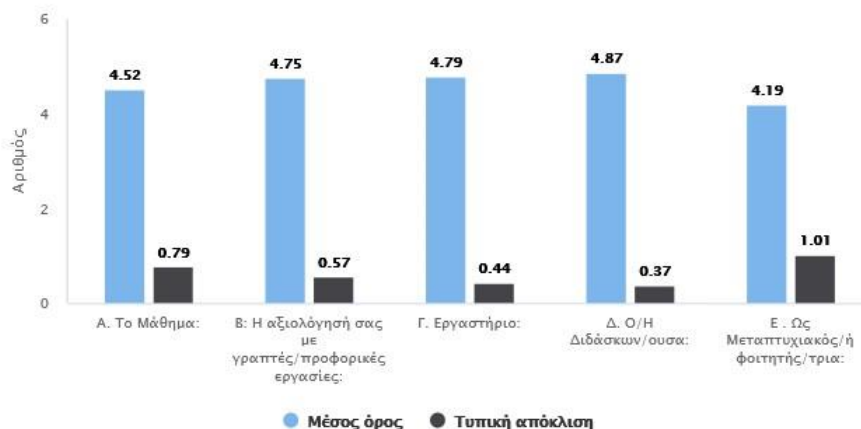
Έγκυρες = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, 1=Καθόλου, 5=Πάρα πολύ.

Κενές = Πλήθος ερωτηματολογίων χωρίς απάντηση στην ερώτηση.

Μ.Ο. = Μέσος όρος τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.

Τ.Α. = Τυπική απόκλιση τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.

Στατιστικά Ομάδων Ερωτήσεων

Γενική εικόνα Τμήματος - Μεταπτυχιακά Μαθήματα – Εαρινό Εξάμηνο

A/A Ερ.	Ερώτηση	Συνολο Απαντήσεων	Πολ.	Δ.Α.	Υγκυρες	Κενές	M.O.	T.A.
A. Το Μάθημα:								
1	Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;	5	0	0	5	0	5.00	0.00
2	Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;	5	0	0	5	0	5.00	0.00
3	Οι διαλέξεις/παρουσιάσεις της θεματολογίας του μαθήματος ήταν καλά οργανωμένες;	5	0	0	5	0	5.00	0.00
4	Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του θέματος;	5	0	0	5	0	5.00	0.00
5	Η προτεινόμενη βιβλιογραφία σας δημούργησε το ενδιαφέρον για περαιτέρω έρευνα;	5	0	0	5	0	4.80	0.40
6	Πόσο εύκολα διαθέσιμη ήταν η βιβλιογραφία του μαθήματος στην Τμηματική/Κεντρική Βιβλιοθήκη;	5	0	0	5	0	4.40	0.80
7	Πόσο δύσκολο θεωρείτε ότι ήταν το μάθημα σε σχέση με το επίπεδο γνώσεων/δεξιοτήτων που διαθέτετε;	5	0	0	5	0	3.00	0.00
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						4.60	0.76
B: Η αξιολόγησή σας με γραπτές/προφορικές εργασίες:								
8	Τα κριτήρια βαθμολόγησης/αξιολόγησης της επίδοσής σας ήταν σαφή;	5	0	0	5	0	5.00	0.00
9	Το/α θέμα/τα της/των εργασίας/ών σας ανατέθηκε/αν εγκαίρως;	5	0	0	5	0	5.00	0.00
10	Έχετε στη διάθεσή σας το απαραίτητο ερευνητικό υλικό (έντυπο/ηλεκτρονικό) στη βιβλιοθήκη;	5	0	0	5	0	4.20	1.17
11	Υπάρχει καθοδήγηση από τον/τη διδάσκοντα/ουσα;	5	0	0	5	0	5.00	0.00
12	Η/Οι συγκεκριμένη/ες εργασία/ες σας βοηθά/ούν να κατανοήσετε τη θεματολογία του μαθήματος;	5	0	0	5	0	5.00	0.00
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						4.84	0.61
Γ. Εργαστήριο:								
13	Πόσο συνοφείς ήταν οι εργαστηριακές ασκήσεις με το θεωρητικό μέρος του μαθήματος;	5	0	2	1	2	5.00	0.00
14	Πόσο σαφείς θεωρείτε ότι ήταν οι στόχοι των εργαστηριακών ασκήσεων;	5	0	2	1	2	5.00	0.00
15	Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι επιτεύχθηκαν οι στόχοι που είχαν τεθεί;	5	0	1	2	2	5.00	0.00
16	Σε ποιο βαθμό κάλυπταν οι εργαστηριακές ασκήσεις όσα διδοχθήκατε στη θεωρία του μαθήματος;	5	0	2	1	2	5.00	0.00
17	Σε ποιο βαθμό σας βοήθησαν να κατανοήσετε όσα μάθατε θεωρητικά;	5	0	2	1	2	5.00	0.00
18	Σε ποιο βαθμό σας βοήθησαν να αυξήσετε τις δεξιότητές σας σε σχέση με την ειδικότητά σας;	5	0	2	1	2	5.00	0.00
19	Πόσο πλήρης είναι ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείτε για την εκτέλεση των εργαστηριακών ασκήσεων;	5	0	2	1	2	5.00	0.00
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						5.00	-

Δ. Ο/Η Διδάσκων/ουσα:

20	Οργάνωσε σωστά την παρουσίαση της διδακτέας ύλης;	5	0	0	5	0	5.00	0.00
21	Κατόρθωσε να σας δημιουργήσει ενδιαφέρον για τα αντικείμενα και τη θεματολογία του μαθήματος;	5	0	0	5	0	5.00	0.00
22	Σας ενημέρωσε επαρκώς για τα πιο πρόσφαιρα ερευνητικά πορίσματα σχετικά με το μάθημα;	5	0	0	5	0	5.00	0.00
23	Ανέλυσε και παρουσίασε τη θεματολογία του μαθήματος με τρόπο κατανοητό;	5	0	0	5	0	5.00	0.00
24	Σας ενθάρρυνε να συμμετέχετε ενεργά κατά τη διάρκεια των διαλέξεων;	5	0	0	5	0	5.00	0.00
25	Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της (π.χ. παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών);	5	0	0	5	0	5.00	0.00
26	Ήταν γενικά διαθέσιμος/η για συνεργασία μαζί σας;	5	0	0	5	0	5.00	0.00
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων							5.00	-

Ε. Ως Μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια:

27	Συμμετείχε ενεργά στις διαλέξεις και στις συζητήσεις;	5	0	0	5	0	4.60	0.80
28	Παρέδωσα τις εργασίες/ασκήσεις εντός των προθεσμιών;	5	0	1	4	0	4.75	0.43
29	Μελετούσα συστηματικά την ύλη του μαθήματος;	5	0	0	5	0	4.40	0.80
30	Αφιέρωνα χρόνο για μελέτη του συγκεκριμένου μαθήματος σε εβδομαδιαία βάση: Καθόλου (0-2 ώρες), Λίγο (2-4 ώρες), Αρκετά (4-6 ώρες), Πολύ (6-8 ώρες), Πάρα Πολύ (8+ ώρες)	5	0	0	5	0	3.60	1.02
31	Θεωρώ πως αυξήθηκε το επίπεδο των γνώσεών μου με την παρακολούθηση του μαθήματος;	5	0	0	5	0	4.60	0.49
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων							4.38	0.86

Σύνολο = Πολ. + Δ.Ξ.Α. + Έγκυρες.

Πολ. = Πλήθος ερωτηματολογίων με τουλάχιστον δύο απαντήσεις στην ερώτηση.

Δ.Ξ.Α. = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, "Δεν ξέρω/δεν απαντώ".

Έγκυρες = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, 1=Καθόλου, 5=Πάρα πολύ.

Κενές = Πλήθος ερωτηματολογίων χωρίς απάντηση στην ερώτηση.

Μ.Ο. = Μέσος όρος τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.

Τ.Α. = Τυπική απόκλιση τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.

Στατιστικά Ομάδων Ερωτήσεων

